PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PROJEKTU

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W M. KALINOWO, OBRĘB NIESULICE

Zespół autorski:

mgr inż. arch. Joanna Grocholewska - Kierownik zespołu

mgr inż. arch. kraj. Mateusz Jabłoński

Poznań, czerwiec 2026

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Niniejszym oświadczam, iż spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, tekst jednolity ze zmianami) i jestem autorem Prognozy oddziaływania na środowisko na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w m. Kalinowo, obręb Niesulice.
Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

1. WPROWADZENIE 4
1.1.1 INFORMACJE WSTĘPNE 4
1.2 PODSTAWY FORMALNOPRAWNE OPRACOWANIA 4
1.3 CEL I ZAKRES PROGNOZY 5
1.4 WYKORZYSTANE ŹRÓDŁA I METODY PRACY 5
1.5 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU 6
2. STAN ORAZ FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 8
2.1 POŁOŻENIE I RZEŹBA TERENU 8
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA 9
2.3 GLEBY 10
2.4 ŚRODOWISKO WODNE 11
2.5 FAUNA I FLORA 14
2.6 PRZYRODNICZE OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE, SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH 15
2.7 KLIMAT 16
2.8 POWIETRZE 16
2.9 KLIMAT AKUSTYCZNY 18
2.10 POLE ELEKTROMAGNETYCZNE 19
2.11 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU 20
2.12 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU 20
3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTALONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU 21
4. OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTU ŚRODOWISKA 26
4.1 BIORÓŻNORODNOŚĆ 27
4.2 LUDZIE 29
4.3 FAUNA I FLORA ORAZ OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBSZARY NATURA 2000 31
4.5 WODA 33
4.5 POWIETRZE 37
4.6 POWIERZCHNIA ZIEMI I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZY PRIORYTETOWE 39
4.7 KLIMAT I ŚRODOWISKO AKUSTYCZNE 40
4.8 POLE ELEKTROMAGNETYCZNE 41
4.9 ZASOBY NATURALNE I DOBRA MATERIALNE 42
4.10 ZABYTKI 42
5. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI DOKUMENTU 43
6. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU 44

7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO 44

8. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA 44

9. STRESZCZENIE 45

1. WPROWADZENIE

1.1 INFORMACJE WSTĘPNE

Rada Gminy Skąpe w dniu 27 czerwca 2024 r. przyjęła uchwałę nr IV/32/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w m. Kalinowo, obręb Niesulice.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, którego podstawą opracowania jest ww. uchwała. Projekt planu obejmuje obszar o powierzchni 15,07 ha, położony w zasięgu działek o numerach ewidencyjnych 169/7, 169/9, 169/14, 169/15, 169/13, 170 w miejscowości Kalinowo, obręb Niesulice.

Na obszarze objętym projektem planu nie obowiązują wcześniejsze uchwały w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Stosownie do przepisu art. 14 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538), podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu, poprzedzone zostało wykonaniem analiz dotyczących zasadności przystąpienia do sporządzenia planu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami obowiązującego wówczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skąpe wyznaczającego na przedmiotowym obszarze strefię produkcji rolnej z możliwością zabudowy oraz strefię osadnictwa wiejskiego. Planu ogólnego gminy Skąpe przyjęty uchwałą Rady Gminy Skąpe nr XXIV/208/2026 z dnia 22 maja 2026 r. wskazuje dla obszaru objętego planem strefę zieleni i rekreacji, z określonymi parametrami oraz następującymi profilami funkcjonalnymi:

1) profil funkcjonalny podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
2) profil funkcjonalny dodatkowy: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren lasu.

Ustalenia planu miejscowego są zgodne z zapisami Planu ogólnego gminy Skąpe zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1.2 PODSTAWY FORMALNOPRAWNE OPRACOWANIA

Podstawą do opracowania niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kalinowo, obręb Niesulice jest art. 17 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r., zgodnie z którym „Wójt, burmistrz albo prezydent miasta po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego kolejno (…) sporządza projekt planu miejscowego wraz z uzasadnieniem oraz prognozą oddziaływania na środowisko, o ile jest wymagana (…)”.

Obowiązek opracowania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Z 2026 poz. 670 t.j.), która wskazuje prognozę oddziaływania na środowisko jako podstawowy dokument,

niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji ustaleń planu, polityki, strategii lub programu.

1.3 CEL I ZAKRES PROGNOZY

Głównym celem sporządzenia niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie przewidywanego wpływu, jaki na środowisko naturalne będą miały rozwiązania planistyczne zawarte w projekcie miejscowego planu, ewentualnych sposobów uniknięcia wpływu negatywnego, a także rozważenie możliwych alternatyw. Zakres prognozy oraz wymogi dotyczące jej sporządzania zostały określone w art. 51-53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z artykułem 53 ustawy, organ opracowując, dnia 9 stycznia 2026 r. zwrócił się z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz do Państwowego Powiatowego inspektora sanitarnego w Świebodzinie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim pismem z dnia 18 marca 2026 r. Nr WOOŚ.411.57.2026.DT uzgodniła zakres i stopień szczegółowości niniejszej prognozy, zaś Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Świebodzinie zakres ten uzgodnił 7 kwietnia 2026 r. pismem nr NZ.9022.70.2026.

1.4 WYKORZYSTANE ŹRÓDŁA I METODY PRACY

Sporządzając prognozę oddziaływania na środowisko wykorzystano następujące metody pracy:

1) metodę opisową - którą wykorzystano do sprecyzowania wyników identyfikacji oraz oceny oddziaływania przeprowadzonej innymi metodami; metoda ta pozwala na identyfikację oddziaływań, określa ich rodzaj i charakter;
2) metodę prezentacji graficznej – polegającą na przedstawieniu danych za pomocą rycin;
3) metodę dokumentacji fotograficznej;
4) studia literaturowe.

W celu stworzenia niniejszej prognozy korzystano z materiałów wtórnych publikowanych oraz materiałów pierwotnych. Jako materiały pierwotne należy wskazać zdjęcia wykonane w ramach dokumentacji fotograficznej. Do materiałów źródłowych wtórnych publikowanych należy zaliczyć: akty prawne, dokumenty strategiczne i planistyczne gminy, powiatu oraz województwa, a w szczególności:

1) Plan ogólny Gminy Skąpe przyjęty uchwałą Rady Gminy Skąpe nr XXIV/208/2026 z dnia 22 maja 2026 r.;
2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, DZ.U.2023.335 z dnia 16 lipca 2022 r.;
3) Program ochrony środowiska dla województwa lubuskiego do roku 2027, uchwała nr XLIX/703/22 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2022 r.

4) Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa lubuskiego, uchwała Nr II/16/25 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 czerwca 2024 r.;
5) Plan gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego na lata 2020-2026 wraz z planem inwestycyjnym, Uchwała Nr XXXVI/522/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 25 października 2021 r.;
6) Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, uchwała Nr XXVIII/397/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 15 lutego 2021 r.;
7) Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 Uchwała Nr XI/99/2025 Rady Powiatu Świebodzińskiego z dnia 24 kwietnia 2025 r.;

Literatura:

1) Kondracki J., Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994 r.;
2) Okołowicz W., Strefy klimatyczne [świata], Atlas świata, PWN, Warszawa 1962 r.;
3) Woś A., Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania rożnych typów pogody, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Warszawa 1993 r.

Dane przestrzenne i materiały udostępniane na stronach:

1) https://geoportal.gov.pl/
2) https://skape.e-mapa.net/
3) https://geoportal.pgi.gov.pl/
4) https://geoserwis.gdos.gov.pl/
5) https://lasy.gov.pl/pl
6) https://wody.isok.gov.pl/
7) https://geoportal.lubuskie.pl/lubuskie/audyt-krajobrazowy

Bazując na informacjach uzyskanych z powyższych źródeł oraz na obserwacjach poczynionych w trakcie wizji terenowej scharakteryzowano ogólne cechy środowiska przyrodniczego na obszarze opracowania. Przeprowadzona w ograniczonym przedziale czasowym wizja terenowa nie pozwoliła na inwentaryzację wszystkich występujących na badanym obszarze zwierząt i roślin. Wynika to z migracji osobników oraz z możliwością oznaczenia roślin jedynie w odpowiednich stadiach rozwoju uwarunkowanych okresem wegetacyjnym.

1.5 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU

Teren objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego stanowi obszar o powierzchni 15,07 ha, położony w granicach określonych na rysunku planu obejmujący obszar położony w zasięgu działek o numerach ewidencyjnych 169/7, 169/9, 169/14, 169/15, 169/13, 170 w miejscowości Kalinowo w obrębie Niesulice .

Na obszarze objętym planem ustala się następujące przeznaczenie terenu:

1) tereny usług turystyki lub usług gastronomii lub usług zdrowia i pomocy społecznej, oznaczone na rysunku planu symbolem: **UT-UG-UZ**;
2) teren komunikacji pieszo-rowerowej, oznaczony na rysunku planu symbolem: **KP**;

3) teren pompowni ścieków, oznaczony na rysunku planu symbolem: **IKP**.

Ustalenia planu miejscowego są zgodne z zapisami Planu ogólnego gminy Skąpe, przyjętego uchwałą Rady Gminy Skąpe nr XXIV/208/2026 z dnia 22 maja 2026 r. Plan ogólny wskazuje dla obszaru objętego planem strefę zieleni i rekreacji, z określonymi parametrami oraz następującymi profilami funkcjonalnymi:

- profil funkcjonalny podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
- profil funkcjonalny dodatkowy: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren lasu.

Plan ogólny nie określa maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnego udziału powierzchni zabudowy ani maksymalnej wysokości zabudowy wyznacza jednak minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w wysokości 50%. Projekt miejscowego planu zachowuje zgodność z planem ogólnym gminy ustalając minimalną powierzchnię biologicznie czynna również na poziomie 50%.

Zgodnie z wymaganiami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia planu miejscowego obejmują m.in.: przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania, zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, zasady kształtowania krajobrazu, zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną nadziemną intensywność zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę i sposób realizacji miejsc do parkowania, w tym miejsc przeznaczonych do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową, oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów, granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa, szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym, szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy, zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów, stawki procentowe na podstawie, których określa się opłatę planistyczną.

Teren objęty uchwałą obecnie wykorzystywany jest przeważnie rolniczo. We jego wschodniej części zlokalizowane są zabudowania folwarczne, z których dwa budynki- obora i stodoła- zostały wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Pozostałe budynki uległy degradacji lub zostały częściowo rozebrane. Również obiekty wpisane do ewidencji zabytków znajdują się obecnie w złym stanie technicznym i ulegają stopniowemu niszczeniu. Wokoło zabudowań, ze względu na brak ich użytkowania, pojawiła się zieleń spontaniczna zawierająca drzewa, krzewy i rośliny zielne.

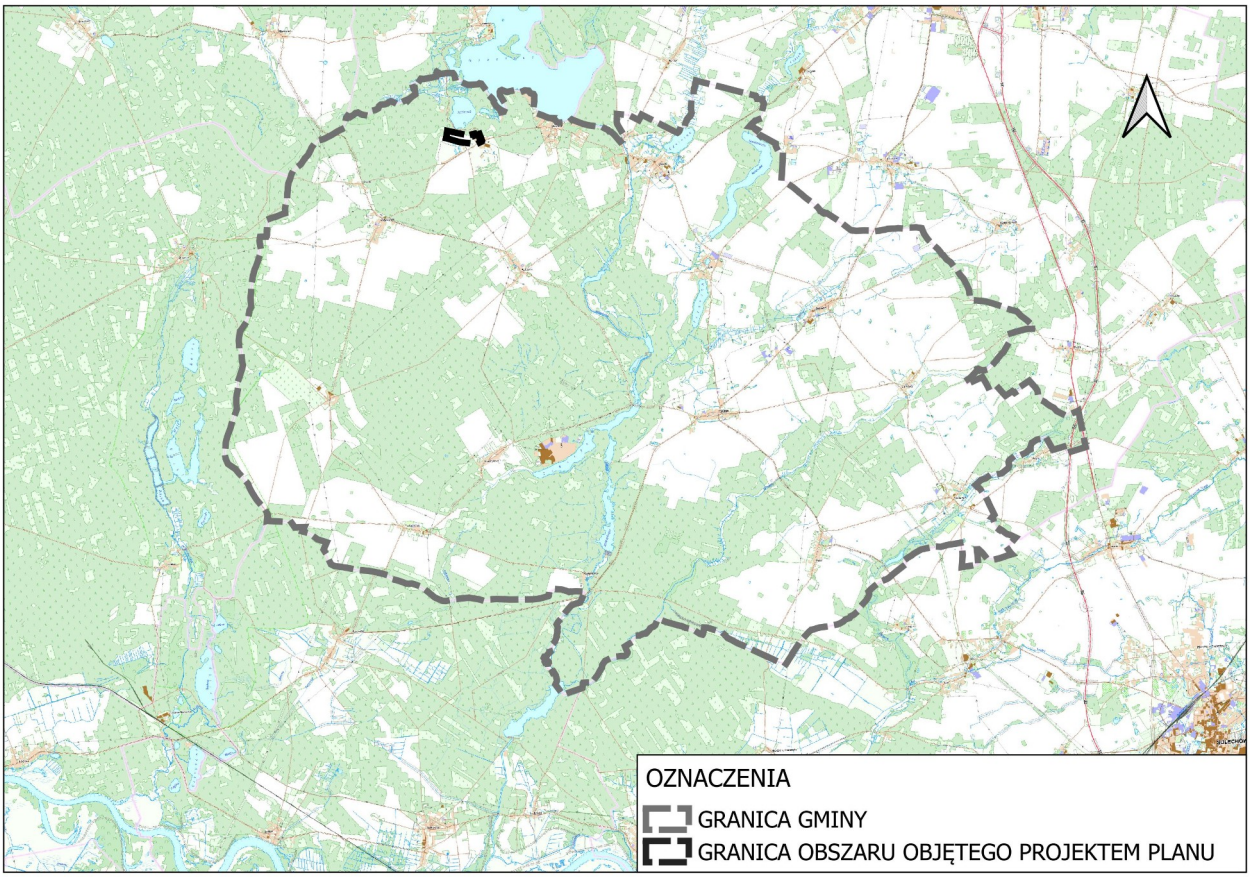
Plan ustala harmonijne zasady zagospodarowania całego obszaru, uwzględniając ograniczenia wynikające z istniejącej zabudowy i infrastruktury oraz warunków fizjograficznych i kulturowych. W obszarze planu wyznaczono przeważnie funkcję usługową stawiącą uzupełnienie istniejącej w

sąsiedztwie zabudowy rekreacyjno-sportowej oraz mieszkaniowej i letniskowej, która umożliwi dalszy rozwój usług i turystyki w miejscowości. Parametry zabudowy określono w nawiązaniu do istniejących w sąsiedztwie budynków.

2. STAN ORAZ FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1 POŁOŻENIE I RZEŹBA TERENU

Gmina Skąpe jest gminą wiejską położoną w środkowej części województwa lubuskiego w powiecie świebodzińskim, na południowy zachód od miasta Świebodzin. Teren opracowania położony jest w północnej części gminy, w zachodniej części miejscowości Kalinowo w niewielkiej odległości od jeziora: Jeziorka, które e niektórych opracowaniach pojawia się również pod nazwą Złoty Potok.

Ryc. 1 Lokalizacja obszaru objętego projektem planu na tle gminy.
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych WMS-Geoportal)

Według podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego obszar ten znajduje się w megaregionie Pozaalpejskiej Europy Środkowej, w prowincji Środkowoeuropejskiej, w podporwincji Pojezierze Południowobałtyckie, w makroregionie Pojezierze Lubuskie w obrębie dwóch mezoregionach. Zdecydowana większość gminy lezy w granicach Pojezierza Łagowskiego, natomiast południowy kraniec w granicach Przełomu Odry.

Teren opracowania zawiera się w granicach Pojezierza Łagowskiego. Jest to jednostka zróżnicowana pod względem form rzeźby terenu. Zasadniczą część stanowi wysoczyzna

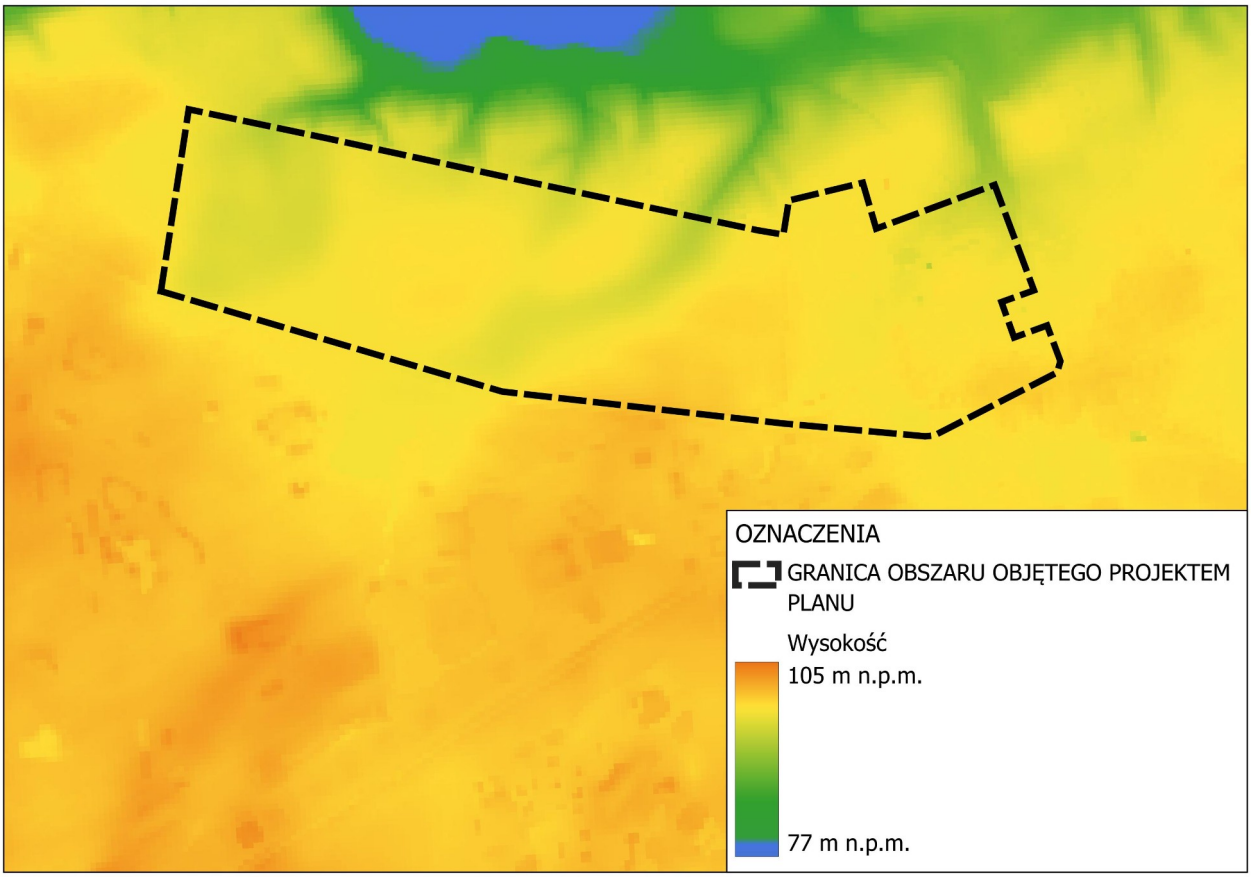
morenowa falista, równiny sandrowe i wodnolodowcowe, wzgórza morenowe przekształcone oraz moreny czołowe akumulacyjne i spiętrzone. Niektóre wzniesienia przekraczają wysokość 200 m, a najwyższe z nich to Bukowiec (225,4 m n.p.m.) i Gorajec (209,7 m n.p.m.). Podłoże stanowią sfałdowane warstwy trzeciorzędowe. Na terenie pojezierza występują liczne pokłady węgla brunatnego, którego odkrywkowa kopalnia znajduje się w miejscowości Sieniawa.

Teren przecinają rynny subglacjalne, częściowo wypełnione stosunkowo niewielkimi jeziorami oraz liczne doliny rzeczne. Do najważniejszych zbiorników zaliczyć należy jeziora: Niesłysz (526,0 ha), Lubniewsko (Świerkowskie; 242,5 ha), Paklicko Wielkie (196,0 ha), Ciecz (Trześniowskie; 171,0 ha), Lubiąż (Lubniewice; 142,5 ha), Wilkowskie (130,0 ha) i Łagowskie (76,5 ha). Do głównych cieków należą: Ilanka, Obrzyca, Racza Struga (Kanał Czerwony), Postomia, Paklica, Lubniewka, Ołobok, Struga Jeziorna i Ośnianka (Łęcza).

Miejscowość Kalinowo powstał jako wieś przyfolwarczna. Początkowo należała zapewne do joannitów komandorii łagowskiej, a po kasacji zakonu w 1810 roku miejscowość kupiła rodzina Paech. Po roku 1810 roku powstała tutaj również siedziba leśnictwa państwowego. Układ planu osady jest amorficzny. Zachowały się pozostałości folwarku, rozbudowywanego w latach 1925-1930 i współcześnie. Najnowsze budynki nie pasują do historycznej zabudowy i układu. W miejscowości zachowało się niewiele zagród w układzie amorficznym. Zabudowa jest rozluźniona a poszczególne budynki ustawione są kalenicowo-szczytowo. Budynki pochodzą z końca XIX wieku i początku wieku XX, zbudowane przeważnie na planie dość wydłużonego prostokąta, zamknięte dwuspadowym dachem krytym ceramiczną dachówką karpiówką. Elewacje starszych obiektów posiadają 5-7 osi są głównie ceglane i tynkowane o dość skromnym detalu architektonicznym.

Znaczną część obszaru gminy zajmuje równina sandrowa, która stanowi rozległą, płaską oraz miejscami pofalowaną powierzchnię, wznoszącą się od ok. 65 do 100 m n.p.m. Jest ona porozcinana głębokimi rynnami glacjalnymi (subglacjalnymi). Wcinają się one wyraźnymi krawędziami w równinę na głębokość od kilku do kilkunastu, a rzadziej nawet kilkudziesięciu metrów. W obszarze równiny pojawiają się również doliny boczne oraz zagłębienia bezodpływowe. W dnach rynien, dolin oraz zagłębień występują jeziora naturalne i sztuczne zbiorniki, liczne torfowiska i podmokłości. Rynny są połączone w jeden system hydrograficzny. W północno-wschodniej części gminy wznosi się wysoko ponad równinę sandrową wzgórze kemowe. Osiąga ono wysokość ok. 149 m n.p.m. i ok. 70 m nad poziomem sąsiadującego z nim jeziora Niesłysz. Wzgórze charakteryzuje się bardzo żywym rytmem rzeźby. Wysokości względne osiągają tu wartości 20-25 m, spadki terenu dochodzą do 30%. Występują liczne dolinki wciosowe, a także wgłębienia o charakterze jarów, ponad którymi wznoszą się pojedyncze kopulaste wierzchołki oraz wyraźne grzbiety. W północno-zachodniej części gminy wznosi się wysoczyzna morenowa falista. Jest to pofalowana równina wznosząca się na wysokości od 80 do 100 m.n.p.m., której wysokości względne wynoszą do 10 m, a spadki kształtują się w granicach 5%.

Mimo iż obszar znajduje się w zasięgu zbocza wzgórza kemowego, to jego rzeźba terenu jest mało urozmaicona, a deniwelacja stosunkowo niewielka. W terenie delikatnie odznaczają się wcięcia erozyjne powstałe na skutek wymywania materiału pozostawionego przez lądolód przez spływające wody. Niżej położone obszary terenu analizy znajdują się na wysokości ok 94 m n.p.m., zaś najwyżej położony punk osiąga niemal 101 m n.p.m. Teren opada wyraźnie w kierunku północnym, w stronę jeziora.

Ryc. 2 Rzeźba terenu na terenie objętym projektem planu.
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych WMS-Geoportal)

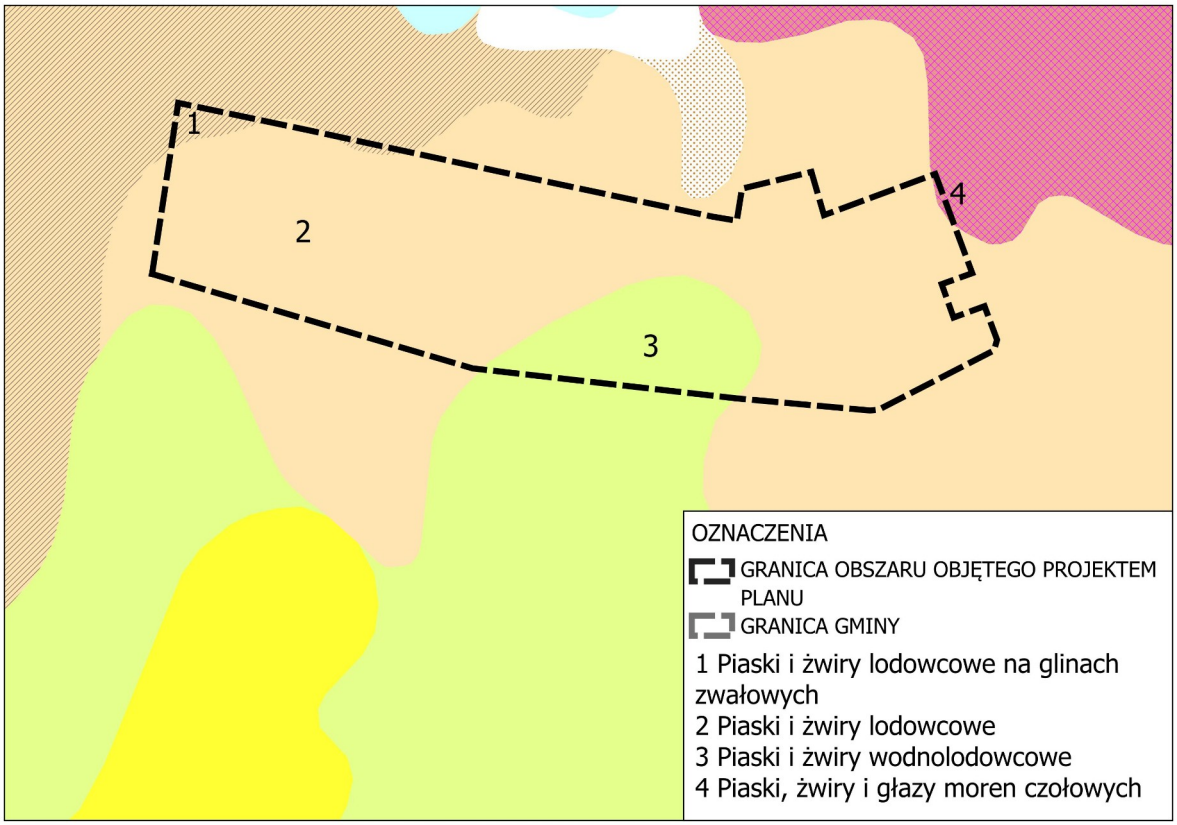
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

W budowie geologicznej terenu gminy dominują różnoziarniste piaski wodnolodowcowe, co szczególnie widoczne jest w jej zachodniej części, charakteryzującej się dużą jednorodnością gruntów. Lokalnie piaski są tu przewarstwione glinami piaszczystymi, a miąższość przewarstwień wynosi ok. 1,5-2,5 m. Odmienną budowę geologiczną posiada część wschodnia terenu gminy. Duży udział obok piasków mają tu gliny lodowcowe, przeważnie piaszczyste. Występują tu również gliny pylaste i piaski gliniaste, przy czym przeważają gliny twardoplastyczne. Występują one od powierzchni lub w podłożu, podścielając piaski. W części południowo-wschodniej stwierdzono występowanie utworów zastoiskowych, iłów, pyłów oraz glin pylastych zwięzłych. Podścielają one piaski wodnolodowcowe na głębokości ok. 1,5 – 3,0 m. W dnach rynien glacjacyjnych występują torfy typu niskiego. Miąższość torfów wynosi od 1 do kilku metrów. Na terenie gminy utwory trzeciorzędowe zalegają w północnej części na warstwach pochodzących z jury dolnej zaś w części południowa na warstwach pochodzących z triasu.

W granicach obszaru analizy występują przede wszystkim utwory lodowcowe morenowe lub glacjalne. Są to głównie piaski i żwiry lodowcowe w północno-zachodniej części zalegające na glinach zwałowych. W części środkowej występują również piaski i żwiry wodnolodowcowe będące osadami wodnolodowcowymi typu fluwialnego, rzeczno-lodowcowego lub sandrowego. Niewielki północno-wschodni skraj opracowania zlokalizowany jest w zasięgu piasków, żwirów i

głazów moreny czołowej.

Zasięg poszczególnych utworów według danych Szczegółowej mapy geologicznej Polski, na terenie obszaru opracowania przedstawiono na Ryc 3.

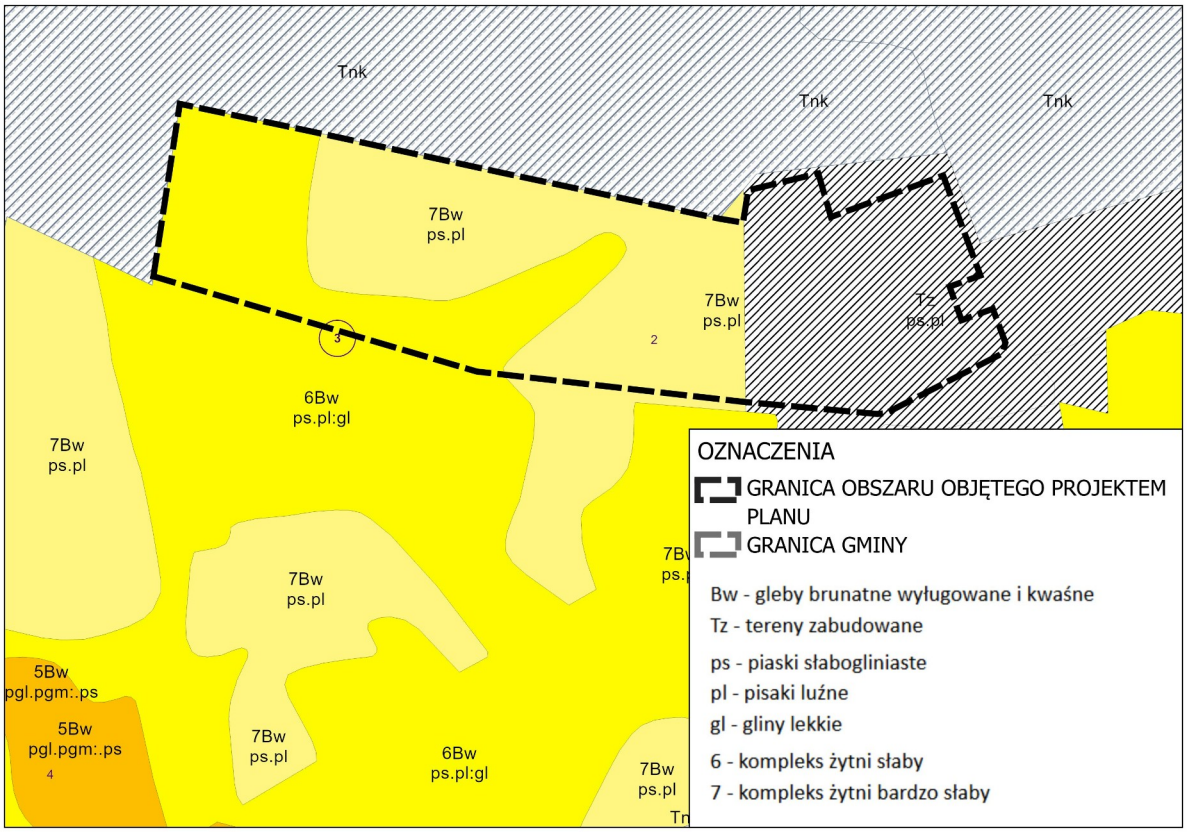
Ryc. 3 Orientacyjna lokalizacja projektu planu na szczegółowej mapie geologicznej Polski (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych www.geologia.pgi.gov.pl)

2.3 GLEBY

Gleby gminy Skąpe są odzwierciedleniem budowy geologicznej. Zachodnia część gminy posiada gleby raczej słabe, piaskowe, we wschodniej natomiast przeważają gleby dobre, naglinione.Najlepsze gleby występują w rejonie wsi Ołobok, Skąpe, Pałck i Węgrzynice. Są to gleby brunatne i bielicowe, wytworzone z piasków gliniastych mocnych, płytko podścielonych glinami lekkimi. Stanowią kompleks przydatności rolniczej pszenny dobry i są odpowiednie dla wszystkich upraw polowych, w tym również dla intensyfikacji – warzywnictwo, sadownictwo. Użytkowane są jako grunty orne w klasach bonitacyjnych IIIa i IIIb.

Bardzo małe powierzchnie gminy zajmują gleby kompleksów: pszennego wadliwego-przesuszane – oraz zbożowo-pastewnego mocnego – okresowo zawodnione. Są to gleby w IIIa – IVa klasie gruntów ornych, na których można uprawiać pszenicę, jęczmień jary, owies, buraki pastewne, bobik, rzepę, kapustę oraz rośliny pastewne. Plony roślin uprawianych na tych glebach zależne są głównie od warunków klimatycznych. Znaczne powierzchnie zajmują gleby bielicowe i brunatne, wytworzone w przewadze z piasków gliniastych lekkich i mocnych, podścielone na różnych głębokościach piaskami gliniastymi lekkimi, glinami lekkimi oraz piaskami słabogliniastymi. Stanowią IIIb i IVa klasę gruntów ornych w kompleksach: żytnim bardzo dobry oraz żytnim dobry, przy czym żytni bardzo dobry dominuje we wschodniej części gminy, a żytni dobry w zachodniej.

Gleby te są dobre dla wielu upraw polowych i przy odpowiednich zabiegach agrotechnicznych dają wysokie plony. Można na nich uprawiać: żyto, owies, ziemniaki, kukurydzę na suche ziarno i zieloną masę, grykę, proso, marchew pastewną, rzepę, gorczycę, słonecznik oleisty, len oleisty i włóknisty.

Ryc. 4. Lokalizacja projektu planu na tle mapy glebowo-rolniczej
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych geologia.pgi.gov.pl)

Gleby słabe są głównie w typie brunatnych wyługowanych, wytworzone z piasków słabogliniastych, podścielonych płytko lub średniogłęboko piaskami luźnymi. Przeważają one w części wschodniej gminy. Są to gleby w kompleksach przydatności rolniczej żytnim słabym i bardzo słabym. Dobór roślin uprawowych jest bardzo ograniczony. Na tych glebach można uprawiać żyto, ziemniaki, seradelę, łubiny, wykę, przelot. Gleby przyleśne kompleksu żytniego słabego powinny być zalesione.

Dna rynien glacjacyjnych zajmują gleby torfowe, lokalnie murszowate, tworząc trwałe użytki zielone średnie i słabe. Użytki zielone występują ponadto w dnach dolinek bocznych i zagłębieniach bezodpływowych które stanowią tereny nadmiernie zawilgocone.

W części planu zajmowanej przez folwark tereny zabudowane są nieklasyfikowane, zaś cześć użytkowana rolniczo pokrywają gleby brunatne wyługowane i kwaśne kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego, w których piaski słabogliniaste zalegają na piaskach luźnych. Na cześć terenu piaski te zalegają na położonych niżej glinach lekkich. W zdecydowanej większości klasa bonitacyjna gleb tych określona została na klasę V i VI, a jedynie w zachodniej cześć występuje niewielki fragment klasy IVa.

2.4 ŚRODOWISKO WODNE

Ramowa Dyrektywa Wodna Unii Europejskiej (2000/60/WE) wprowadza zintegrowane podejście do ochrony jakości wód w celu zapewnienia ich długoterminowej trwałości i ochrony ekosystemów wodnych. Cele środowiskowe dla JCW obejmują osiągnięcie dobrego stanu wód, który oznacza, że ekosystemy wodne w danej JCW (np. rzeki, jeziora, wody podziemne) muszą funkcjonować w sposób naturalny, bez poważnych zakłóceń spowodowanych przez działalność człowieka. Woda musi posiadać odpowiednią jakość fizyczną, chemiczną, biologiczną i hydromorfologiczną, co zapewnia utrzymanie bioróżnorodności. Kolejnym celem jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego, co oznacza, że woda w JCW powinna mieć poziom zanieczyszczeń chemicznych, który nie przekracza ustalonych norm, takich jak stężenia substancji niebezpiecznych (np. metali ciężkich czy pestycydów). Celem jest również osiągnięcie bardzo dobrego stanu wód, jeśli to możliwe, co jest stanem idealnym, w którym ekosystem wodny jest w stanie nienaruszonym, bez jakichkolwiek zanieczyszczeń chemicznych oraz zrównoważonym w zakresie jakości biologicznej i fizycznej. W przypadku wód, które już osiągnęły dobry stan, dąży się do utrzymania tego stanu oraz zapobiegania jego pogorszeniu. Istotnym celem jest także przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu, w miarę możliwości, takim jak zapobieganie powodziom, redukcja zanieczyszczeń związanych z suszą oraz inne działania mające na celu utrzymanie stabilności ekosystemów wodnych w obliczu zmieniającego się klimatu. Cele środowiskowe obejmują także ochronę funkcji ekosystemów wodnych, takich jak mokradła, rzeki, jeziora oraz zapobieganie ich degradacji. Woda powinna spełniać funkcje ekologiczne, społeczne oraz gospodarcze, a wszystkie działania ochrony muszą uwzględniać te funkcje. W przypadku wód, które nie spełniają tych celów, wprowadza się plany działań naprawczych i programy poprawy jakości wód.

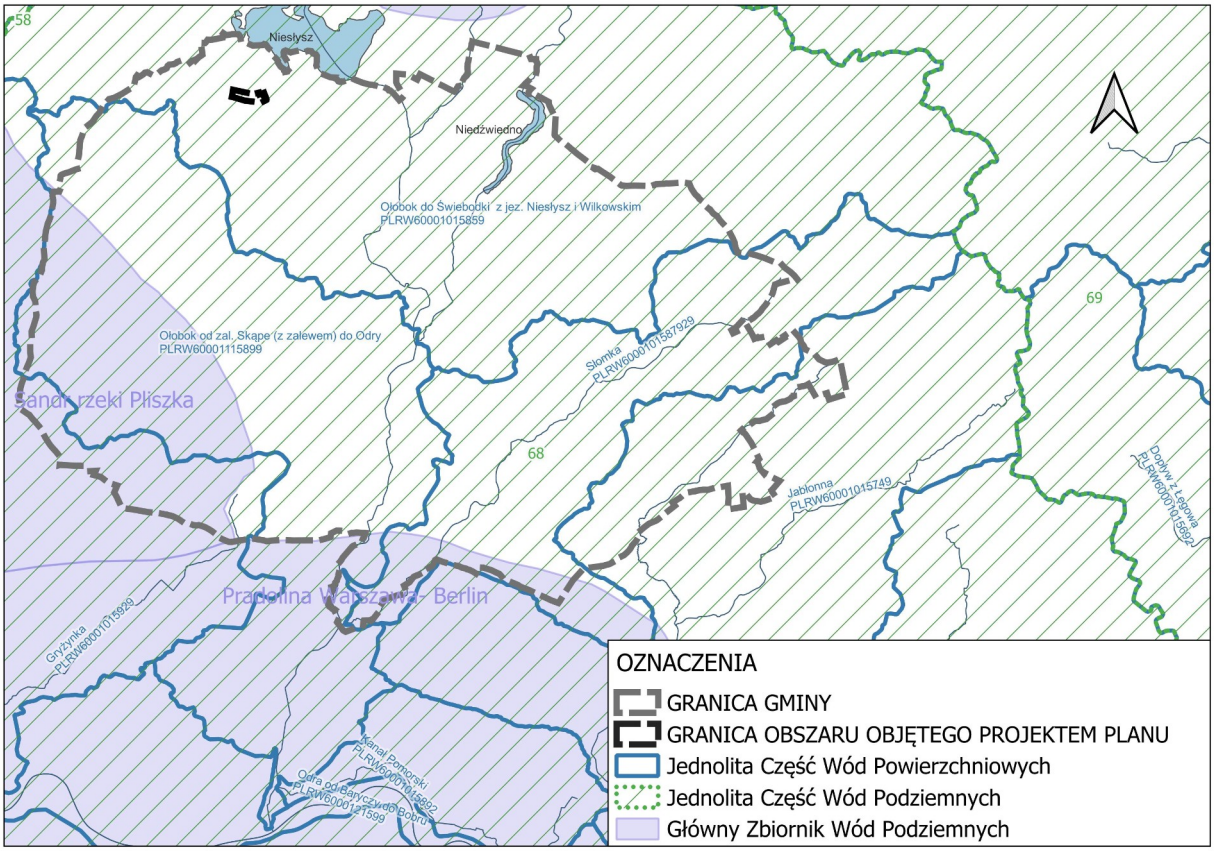
Gmina położona jest w regionie wodnym Środkowej Odry, zaś sam teren opracowania zlokalizowany jest w zasięgu zlewni rzecznej RW60001015859 Ołobok do Świebodki z jeziorami Niesłysz i Wilkowskim. Zlewnia ta ma silnie zmieniony charakter przez zapory, bariery, przegrody oraz zmiany fizyczne koryta i strefy nadbrzeżnej, przez co nie istnieje możliwość odwrócenia zmian hydromorfologicznych i brak jest alternatyw dla pełnionych funkcji. Głównymi źródłami presji hydromorfologicznej są zabiegi prostowania koryta, budowle piętrzące oraz górnictwo. Stan chemiczny oraz ogólny wód nie został określony jednak potencjał ekologiczny sklasyfikowany został jako dobry mimo silnego i ekstremalnego zagrożenia suszą. Wody zlewni przeznaczone są do celów rekreacyjnych i kąpieliskowych, nie są przeznaczone natomiast do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Cała zlewnia stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zmiany w równowadze organizmów wodnych oraz jakości tych wód.

Sieć hydrograficzna gminy związana jest głównie z rynnami glacjalnymi. System cieków drenujących obszar gminy odwadnia go w kierunku południowym do rzeki Odry poprzez: Ołobok, Gryżynę, Jabłonną (Rakówkę). W dnach rynien występują dość liczne jeziora. Największe z nich – Niesłysz - graniczy od północy z gminą Skąpe. W dnach rynien zostały ponadto założone sztuczne zbiorniki wodne, obecnie zarośnięte. Zbiorniki te, z racji swego położenia, niewielkich zapór i

urządzeń przepustowych upodobnione są do zbiorników naturalnych. Oprócz jezior na terenie gminy, wody stojące występują dość licznie w zagłębieniach bezodpływowych, w formie niewielkich oczek. Naturalne jeziora połączone są ciekami i kanałami w jeden system hydrograficzny. Główna rzeka – Ołobok – wypływa z jeziora Niesłysz. W górnym odcinku, od jeziora do wsi Ołobok jest kanałem hodowlanym. Poniżej wsi płynie w naturalnym korycie. Pozostałe cieki wykorzystują naturalne warunki geomorfologiczne i nie są regulowane. Podmokłości stałe i okresowe związane są z dnami rynien glacjacyjnych oraz zagłębień bezodpływowych.

Gmina Skąpe zaliczana jest do gmin o średniej ilości zbiorników wodnych. Na terenie gminy naliczono 35 zbiorników o powierzchni od 0,02 ha do 48,0 ha. Największa ilość zbiorników znajduje się w środkowej części gminy. W części wschodniej gminy jest kilka zbiorników o małej powierzchni. Zachodnia część gminy pozbawiona jest zbiorników wodnych

Przedmiotowy teren opracowania położony jest w odległości 100 m na południe od jeziora Jeziorko. Jezioro położone jest w pobliżu południowo-zachodniego krańca znacznie większego jeziora Niesłysz, którego w przeszłości geologicznej było jego częścią, a obecnie nadal połączone jest kanałem. Akwen ze wszystkich stron otaczają lasy. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi ok 30 ha, a maksymalna głębokość to 13 m. W oparciu o badania przeprowadzone w 2004 roku przez Instytut Ochrony Środowiska wody jeziora zaliczono do II klasy czystości. W różnych publikacjach i na mapach topograficznych jezioro to występuje pod nazwą Złoty Potok lub Jeziórko.

Ryc. 5 Położenie obszaru na tle GZWP i JCW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MIDAS

Wody podziemne

Gmina Skąpe w całości położona jest na terenie Jednolitej części Wód Podziemnych GW600068. Powierzchnia części wynosi 1741 km^2, utwory wodonośne mają od 3 do 4 poziomów a nakład warstwy wodonośnej to głównie utwory słabo przepuszczalne jedynie lokalnie przepuszczalne. Część ta ma dobry stan chemiczny i ilościowy a więc również dobry stan ogólny wód. Jest to JCWPd przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Na zbiornik wywiera się presję antropogeniczna poprzez pobór wody, jednak według szacunków dotychczas pobiera się zaledwie 8% zasobów dostępnych do zagospodarowania. Południowo-zachodnia cześć gminy znajduje się w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: Pradoliny Warszawsko-Toruńskiej oraz Sandru Rzeki Pliszki, teren opracowania położony jest poza ich granicami.

Ze względu na położenie i ukształtowanie terenu górne zwierciadło wód gruntowych na całym obszarze zalega poniżej 2m p.p.t a na znacznej części głębiej, nawet poniżej 5 m p.p.t. Głębokości ta zwiększa się wraz ze wzrostem odległości od jeziora oraz wzrostem wysokości terenu.

2.5 FAUNA I FLORA

Przeważającą część obszaru upracowania stanowią grunty orne wykorzystywane pod uprawy zbożowe. Monokultury uprawne cechują się bardzo niską bioróżnorodnością, zdominowaną przez uprawiany w danym sezonie gatunek, zaś wszelkie inne gatunki roślin zasiedlające tereny inne niż miedze i skrajnie pól traktowane są jako niepożądane i często usuwane za pomocą między innymi pestycydów, mających negatywny wpływ na środowisko. Pozostała roślinność skrajów oraz miedz reprezentowana jest głównie przez pospolite i odporne gatunki siedlisk ruderalnych i pionierskich.

Od strony północnej i zachodniej bezpośrednio z obszarem opracowania graniczą lasy Nadleśnictwa Świebodzin, będące częścią krajobrazu priorytetowego Bory Pojezierza Lubuskiego. Lasy po stronie północnej oddzielające teren opracowania od Jeziorka, to bardzo żyzne lasy świeże tworzone niemal w całości przez ok. 90 letnie buki pospolite (*Fagus sylvatica*). Dolna warstwa tego typu siedliska leśnego jest bardzo uboga i pojawiają się w niej głównie siewki buków, dopiero na skraju w miejscu styku z terenem planu występują klony pospolite (*Acer platanoides*), bzy czarne (*Sambucus nigra*), jarząb pospolite (*Sorbus aucuparia*), dęby szypułkowe (*Quercus robur*) i dęby czerwone (*Quercus rubra*) oraz robinie akacjowe (*Robinia pseudoacacia*). Dęby czerwone i robinie akacjowe nie stanowią przedstawicieli rodzimej flory. Robinia jako roślina silnie inwazyjna, pojawia się na terenie niemal całego kraju, zaś dęby czerwone obecne są ze względu na na pozostałości alei stworzonej z tego gatunku biegnącej wzdłuż drogi powiatowej 1223 F. Do roślin zielnych pojawiających się na skraju zaliczyć należy czyściec leśny (*Stachys sylvatica*) pokrzywę zwyczajną (*Urtica dioica*), glistnik jaskółcze ziele (*Chelidonium majus*), przytulię czepną (*Galium aparine*) oraz inwazyjny niecierpek drobnokwiatowy (*Impatiens parviflora*) i różne gatunki traw. W miejscach zacienionych i bardziej wilgotnych pojawia się narecznica samcza (*Dryopteris filix-mas*) oraz nieliczne zawilce gajowe (*Anemone nemorosa*). Lasy od strony zachodniej będące lasami mieszanymi świeżymi stworzone są w całości z sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*), której średni wiek to 80 lat. Poza pospolitymi gatunkami skraju lasu wymienionymi powyżej, zaobserwowano w tej części również brzozy brodawkowate (betula pendula), bylicę pospolitą (Artemisia vulgaris), oraz wilczomlecze sosnka (Euphorbia cyparissias).

Ryc. 6 Widok na tereny rolnicze
Źródło: archiwum własne

Niezagospodarowaną w ostatnim czasie cześć planu stanowiąca głównie zaniedbane tereny i zabudowania pofolwarczne porasta z roku na rok bujniejsza roślinność. Zasiedlające teren ten gatunki to zarówno rośliny ozdobne pozostałe po układach zieleni przyfolwarcznej, jak i rodzime gatunki pionierskie czy ruderalne oraz przedstawiciele okolicznych siedlisk. Z drzew pojawiają się tutaj zarówno kasztanowce białe (*Aesculus hippocastanum*), dęby czerwone (*Quercus rubra*) oraz świerki kłujące (*Picea pungens*) jak i brzozy brodawkowate (*Betula pendula*), sosny pospolite (*Pinus sylvestris*), głogi jednoszyjkowe (*Crataegus monogyna*), klony pospolite (*Acer pseudoplatanus*) czy dęby szypółkowe (*Quercus robur*). Gęste samosiewy tworzą też wierzby białe (*Salix alba*), robinie akacjowe (*Robinia pseudoacacia*), śliwy tarniny (*Prunus spinosa*) oraz ałycze (*Prunus cerasifera*) wraz z bzem czarnym (*Sambucus nigra*), w kilku miejscach pojawia się również śnieguliczka (*Symphoricarpos Duhamel*), tawuła van Houtte'a (*Spiraea × vanhouttei*) oraz dzika róża (*Rosa canina*). Na między oraz przy zrujnowanym budynku obory wysokie topole czarne (*Populus nigra*).

Odłogi i strefy sukcesji wtórnej porasta również bujnie roślinność zielna. Pojawiają się tutaj pospolity glistnik jaskółcze ziele (*Chelidonium majus*), mniszek lekarski (*Taraxacum officinale*), komosa biała (*Chenopodium album*), krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), szczaw polny (*Rumex acetosella*), jasnota biała i purpurowa (*Lamium album, Lamium purpureum*) oraz bluszczyk kurdybanek (*Glechoma hederacea*), babka lancetowata i zwyczajna (*Plantago lanceolata, Plantago*

major), bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*), wilczomlecz sosnka (*Euphorbia cyparissias*), gwiazdnica wielkokwiatowa oraz pospolita (*Stellaria holostea, Stellaria media*), marchew zwyczajna (*Daucus carota*), powój polny (*Convolvulus arvensis*) oraz czosnaczek pospolity (*Alliaria petiolata*). Całość terenu porastaja również gęsto wiele gatunków traw, między innymi stokłosa płonna (*Bromus sterilis*), perz właściwy (Elymus repens), czy kupówka pospolita (Dactylis glomerata) czy kostrzewa łąkowa (*Festuca pratensis*).

Ryc. 7 Widok na nieużytki przy zabudowaniach folwarku
Źródło: archiwum własne

Obszar pól uprawnych oraz przyległych nieużytków, na których zachodzi proces sukcesji wtórnej, charakteryzuje się dynamicznym rozwojem składu gatunkowego, determinowanym przez bliskie sąsiedztwo obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo. Przestrzenie te, obfitujące w mozaikę ekosystemów polno-łąkowych oraz zakrzaczeń, stanowią kluczowe żerowiska, miejsca gniazdowania oraz schronienia dla licznych gatunków zwierząt. Awifałnę reprezentują tu gatunki typowe dla wiejskiego krajobrazu i stref ekotonowych: skowronka (*Alauda arvensis*), cierniówki (*Curruca communis*), potrzeszcza (*Emberiza calandra*), popularne w sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych i gospodarczych jaskółki dymówki (Hirundo rustica) i oknówki *(Delichon urbicum)*, wróble zwyczajne *(Passer domesticus)* i mazurki *(Passer montanus)*, szpaki zwyczajne *(Sturnus vulgaris)*, kosy *(Turdus merula), sójki (Garrulus glandarius)* oraz rudziki *(Erithacus rubecula)*. Z polami i nieużytkami porośniętymi łąkami ruderalnymi związane są trznadle *(Emberiza citrinella)*, pliszki siwe *(Motacilla alba),* pojawiające się również bociany białe *(Ciconia ciconia)*. Ponadto

omawiane nieużytki są regularnie penetrowane przez ptaki drapieżne poszukujące drobnych gryzoni, takie jak myszołów zwyczajny *(Buteo buteo)* oraz pustułka *(Falco tinnunculus)*.

Specyfika ekologiczna nieużytków i ugorów objętych sukcesją stwarza również optymalne warunki mikroklimatyczne dla bytowania herpetofauny oraz bezkręgowców, podnosząc ogólną bioróżnorodność strefy otaczającej obszar chroniony. Nasłonecznione skraje miedz, zakrzaczenia oraz fragmenty piaszczyste sprzyjają występowaniu populacji jaszczurki zwinki *(Lacerta agilis)* oraz zaskrońca zwyczajnego *(Natrix natrix),* zaś sąsiedztwo zbiorników wodnych niewątpliwie wiąże się z pojawianiem się na łąkach i nieużytkach przedstawicieli płazów. Wśród entomofauny odłogi te są kluczowymi ostojami dla owadów zapylających, w tym dzikich pszczół i trzmieli, a także licznych gatunków motyli dziennych, które znajdują rośliny żywicielskie na niekoszonych, bogatych w ziołorośla nieużytkach.

Opisywane siedliska porolne pełnią istotną funkcję strefy buforowej oraz integralnego elementu lokalnego korytarza ekologicznego, ułatwiającego migrację zwierzyny łownej i chronionej pomiędzy kompleksami leśnymi a dolinami rzecznymi Paklicy i Ołoboku. Na terenach otwartych rejestruje się stałą, wysoką aktywność populacji dużych i średnich ssaków kopytnych, w szczególności sarny *(Capreolus capreolus)* oraz dzika *(Sus scrofa)*, dla których odłogi i samosiewy stanowią naturalną bazę żerową i osłonową. Do drapieżników w tym rejonie należą głównie lisy *(Vulpes vulpes)*, borsuki *(Meles meles). O*kresowo zwłaszcza w miesiącach zimowych, pojawiać się może największych polskich drapieżnik wilk szary *(Canis Lupus).*

Na badanym obszarze występuje wiele gatunków zwierząt i roślin. O ile nie stwierdzono występowania roślin chronionych ani siedlisk rzadkich i cennych to ze względu na zdolność migracji zwierząt czasowo na obszarze analizy mogą pojawiać się przedstawiciele gatunków prawnie chronionych na terenie naszego kraju.

2.6 PRZYRODNICZE OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE, SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

Gmina Skąpe obejmuje swoim zasięgiem tereny Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Rynny Paklicy i Ołoboku. Teren opracowania poza obszarem zabudowań folwarcznych, niemal w całości zawiera się w jego granicach. Obszar Chronionego Krajobrazu powołany został w celu zachowania korytarza ekologicznego oraz leśno-polno-jeziornej mozaiki krajobrazowej.

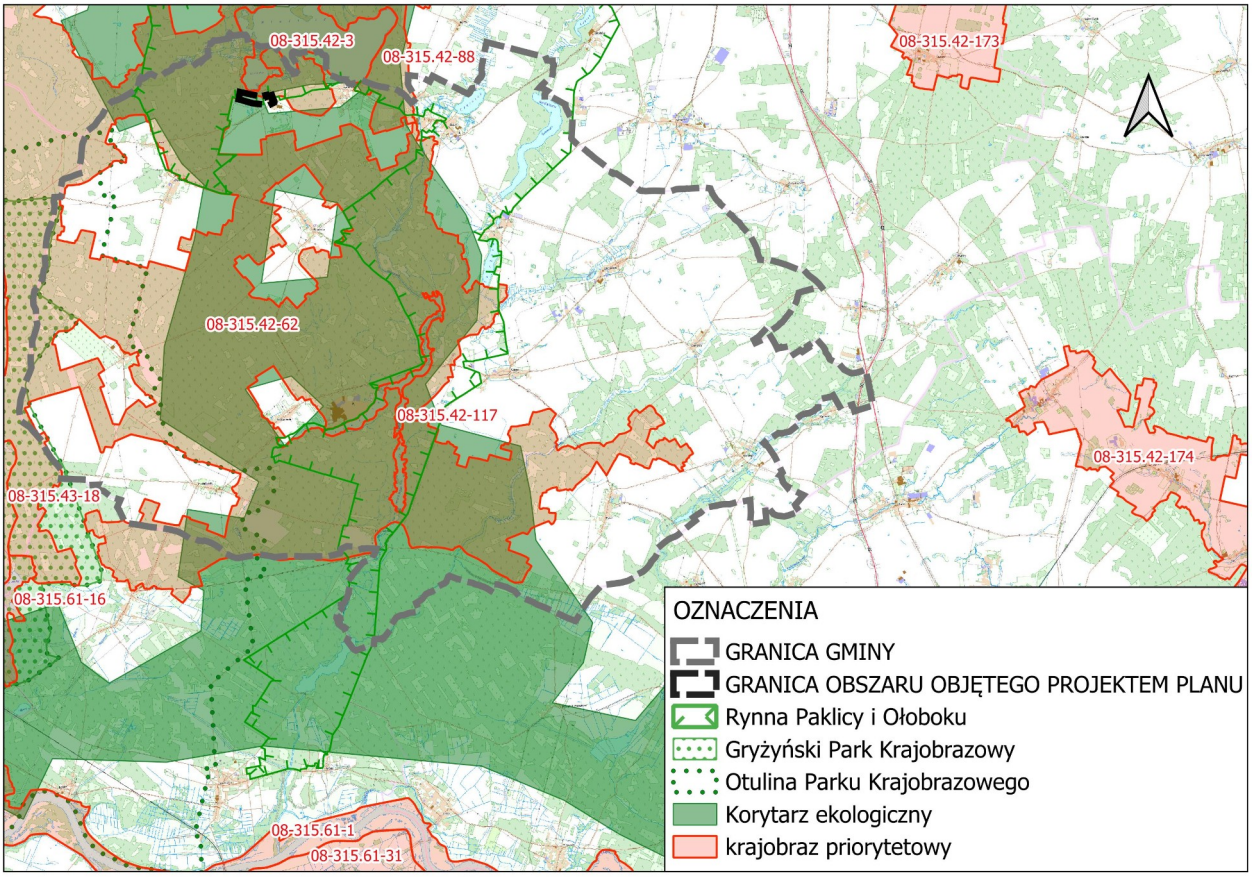
Obszar o całkowitej powierzchni 20 098,63 ha, położony na terenie gminy Międzyrzecz w powiecie międzyrzeckim, gminy Świebodzin, gminy Lubrza i gminy Skąpe w powiecie świebodzińskim oraz gminy Czerwieńsk w powiecie zielonogórskim, powołany został decyzją Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2023 r. W granicach tego obszaru zlokalizowane są cenne obiekty przyrodnicze takie jak rezerwaty przyrody (Nietoperek, Pniewski Ług, Dębowy Ostrów), użytki ekologiczne (Jezioro Księżno, Żurawie Trzciny, Nad Paklicą, Pastwiska, Sosnówka), Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Uroczyska Międzyrzeckiego Rejonu Umocnień oraz częściowo również obszar Natura 2000 Nietoperek.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów.

1) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
2) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku;

3) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych aż do ich naturalnego rozkładu;
4) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych i śródpolnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk, oraz muraw napiaskowych;
5) stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia;
6) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
7) wykorzystanie lasów do celów rekreacyjno - krajobrazowych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno - przyrodnicze wyposażone w elementy struktury turystyczno - edukacyjnej;
8) przeciwdziałanie sukcesji zarastających łąk i pastwisk, torfowisk poprzez wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych,
9) maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne;
10) prowadzenie zabiegów agrotechnicznych zgodnie z wymogami zbiorowisk i zasiedlających je gatunków fauny;
11) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi;
12) ochrona zieleni wiejskiej oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego przez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;
13) melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej;
14) eliminowanie nielegalnego eksploatowania surowców mineralnych oraz rekultywację terenów powyrobiskowych;
15) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych do pojemności ich siedlisk.

Na obszarze tym zabrania się:
1) lokalizowania nowych obiektów zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska,
2) lokalizacji budownictwa letniskowego poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej,
4) likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnobłotnych,
5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
6) lokalizacji ośrodków chowu, hodowli posługujących się metodą bezściółkową,
7) umyślnego zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych, tarlisk i złożonej ikry, ptasich gniazd oraz wybierania jaj,
8) wypalania roślinności i pozostałości roślinnych, wydobywania skał, minerałów, torfu oraz niszczenia gleby.

Ryc. 8 Położenie obszaru na tle form ochrony przyrody i krajobrazu
(źródło: Opracowanie własne na podstawie danych geoportal.gov.pl)

Obszar objęty planem położony jest również częściowo w granicach wyznaczonego przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży korytarza ekologicznego Doliny Leniwej Obry. Korytarzami ekologicznymi są pasy terenu łączące dwa różne płaty oraz umożliwiające przemieszczanie się osobników między tymi płatami. System korytarzy ekologicznych przeciwdziała fragmentacji siedlisk oraz izolacji populacji prowadzącej do zmniejszenia różnorodności biologicznej, prowadząc do ochrona i odbudowa bioróżnorodności lokalnej i krajowej. Obszar został wyznaczony głównie dla ochrony występującej tutaj populacji wilka. Jest też częścią bardzo ważnego korytarza ekologicznego, służącego migracjom dużych ssaków.

Ponadto teren objęty analizą bezpośrednio graniczy z krajobrazem priorytetowym 08-315.42-62- Bory Pojezierza Lubuskiego.

Dla krajobrazu 08-315.42-62- Bory Pojezierza Lubuskiego audyt krajobrazowy wyznacza następujące zadania mające na celu zachowanie dotychczasowego stanu krajobrazu lub poprawy jego wartości oraz właściwego kształtu:

1) W ramach realizowanej gospodarki leśnej utrzymywanie i/lub zwiększanie zasobów martwego drewna w ekosystemach leśnych, pozostawianie drzew biocenotycznych do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.
2) Wyłączenie z użytkowania rębniami zupełnymi i gniazdowymi drzewostanu w pasie o szerokości 25 metrów od linii brzegu naturalnych cieków i naturalnych zbiorników.

3) Kształtowanie stref ekotonowych na granicy między lasem a zewnętrznymi terenami otwartymi lub zabudowanymi oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych.
4) Zachowanie polan śródleśnych i gruntów ornych w strukturze przestrzennej lasu; zaleca się wyłączenie z zabudowy.
5) Przeciwdziałanie sukcesji polan śródleśnych; zaleca się wyłączenie z zalesiania.
6) Ochrona i pielęgnacja alei dębowych w obrębie miejscowości Gryżyna.
7) Rekomenduje się poszerzenie obszaru chronionego krajobrazu „Rynna Paklicy i Ołoboku" o fragment lasu położonego na północ od wsi Błonie.

W ramach Audytu Krajobrazowego sformułowano również wytyczne do gminnych aktów planistycznych dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania i użytkowania terenu.

1) Zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu.
2) Zachowanie polan śródleśnych i gruntów ornych w strukturze przestrzennej lasu; zaleca się wyłączenie z zabudowy.
3) Zaleca się objecie strefą ochrony konserwatorskiej układu ruralistycznego wsi Gryżyna oraz dworku myśliwskiego z parkiem i cmentarza w Gryżynie, a także historycznego układu osady Cibórz (dawne koszary).
4) Nową zabudowę zaleca się lokalizować w obrębie zwartej zabudowy miejscowości znajdujących się w granicach niniejszej jednostki krajobrazowej lub z nią sąsiadujących w szczególności miejscowości Przełazy, Złoty Potok, Kłodnica, Gryżyna, Przetocznica, Cibórz, Międzylesie, Ołobok.
5) Zaleca się nielokalizowanie zabudowy związanej z trwałą wycinką lasu i odlesieniem gruntów w celu zapobiegania fragmentacji siedlisk leśnych, z wyjątkiem budowy obiektów i urządzeń służących celom gospodarki leśnej, ochronie przyrody, ochronie przeciwpożarowej oraz ochronie przeciwpowodziowej.
6) Ochrona i pielęgnacja alei dębowych w obrębie miejscowości Gryżyna.

2.7 KLIMAT

Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza omawiany teren znajduje się w regionie śląsko-wielkopolskim na pograniczu obszaru o silnej i średniej intensywności oddziaływania wpływów oceanicznych, dla którego charakterystyczną cechą jest dominujący wpływ mas powietrza polarno-morskiego, co znacząco wpływa na rozkład temperatury i opadów atmosferycznych w ciągu roku. Zimy są łagodne i krótkie, ze średnią temperaturą powietrza w najchłodniejszym miesiącu, styczniu, nieprzekraczającą -2°C, lata są wczesne, długie i ciepłe. Najcieplejszym miesiącem jest sierpień ze średnią temperaturą powyżej 18°C. Amplitudy temperatur są mniejsze od przeciętnych. Mimo znacznych wpływów wilgotnych, oceanicznych mas powietrza na kształtowanie się klimatu, rejon ten należy do mało zasobnych w opady atmosferyczne. Liczba dni z opadem wynosi średnio 152 w ciągu roku, przy czym opady śnieżne pojawiają się przeciętnie w drugiej połowie listopada, ostatnie w drugiej dekadzie kwietnia. Wiatry przeważają z kierunków zachodnich, południowo- zachodnich i północno- zachodnich (ok. 52%). Województwo lubuskie charakteryzuje się jednym z najdłuższych w Polsce okresem wegetacyjnym. Wynosi on około 210 - 220 dni.

Według Wosia obszar opracowania położony jest w Regionie Lubuskim (XIV), który jest obszarem, na którym stosunkowo często mogą pojawić się dni z pogodą gorącą. Średnio w roku występuje tutaj co najmniej jeden dzień z temperaturą średnią dobową przekraczającą 25°C. Częściej cechuje go pogoda słoneczna bez opadów, a rzadziej pogoda pochmurna bez opadów. Klimat cechuje również mała frekwencja dni z przymrozkami i dniami bardzo chłodnymi. Średnie roczne temperatury powietrza wynoszą tutaj 10-11°C, natomiast średnie temperatury okresu wegetacyjnego to 15-16°C. Długość okresu wegetacyjnego osiąga niekiedy nawet 240 dni.

Klimat lokalny jest na ogół korzystny ze względu na panujące warunki termiczno-wilgotnościowe i przewietrzanie. Należy tu zaznaczyć, że na terenie gminy występują wyraźnie dwa obszary cechujące się odmiennymi warunkami topoklimatu:

1) obszary pozadolinne, o korzystnym układzie stosunków termiczno-wilgotnościowych i dobrym przewietrzaniu,
2) obszary rynien glacjacyjnych, gdzie warunki klimatyczne kształtowane są przede wszystkim przez rozległe powierzchnie jezior oraz podmokłości; charakteryzują się dużą inwersyjnością, niekorzystnymi stosunkami termiczno-wilgotnościowymi, złym przewietrzaniem; stanowią zbiorniki wychłodzonego powietrza oraz rejony tworzenia się i utrzymania mgieł radiacyjnych. Stan czystości atmosfery w obszarze gminy nie budzi zastrzeżeń.

Charakter klimatu lokalnego może nieznacznie różnić się w zależności od rzeźby terenu, sposobu użytkowania obszaru, obecności wód i charakteru szaty roślinnej. Tereny zalesione i położone w sąsiedztwie lasów cechują się korzystnymi, mniejszymi amplitudami dobowymi w zakresie warunków termicznych i wilgotności powietrza oraz ograniczonymi warunkami solarnymi ze względu na większe zacienienie. Obszary wyniesione charakteryzowane są przez równomierne nasłonecznienie, niską wilgotność powietrza oraz korzystną wymianę powietrza.

2.8 POWIETRZE

Zanieczyszczenia powietrza można podzielić ze względu na ich źródło:

1. naturalne, z których wydobywają się pyły, gazy i pary związków chemicznych, bakterie, grzyby czy kropelki cieczy; wśród nich wymienić można: wulkany, powierzchnie mórz i oceanów, gleby i skały, tereny zieleni,
2. antropogeniczne (powstające w wyniku działalności człowieka), które można podzielić na cztery grupy:

- energetyczne, powstające w wyniku spalania paliw;
- przemysłowe, powstające w wyniku procesów technologicznych w zakładach chemicznych, rafineriach, hutach, kopalniach i cementowniach;
- komunikacyjne, głównie pochodzące z transportu samochodowego, ale także kolejowego, wodnego i lotniczego;
- komunalne, pochodzące z gospodarstw domowych oraz z gromadzenia i utylizacji odpadów i ścieków (np. ze składowisk odpadów, oczyszczalni ścieków).

Źródła emisji zanieczyszczeń mogą być punktowe (np. komin), liniowe (np. szlak komunikacyjny) i powierzchniowe (np. otwarty zbiornik z lotną substancją). Źródła emisji liniowej - to przede wszystkim źródła ruchome związane z transportem (pojazdy spalinowe, kolej). Źródła

emisji powierzchniowej - to źródła powodujące tzw. niską emisję. Obejmują one obszary zwartej zabudowy mieszkaniowej (jedno i wielorodzinnej) z indywidualnymi źródłami ciepła, małe zakłady rzemieślnicze bądź usługowe oraz obiekty użyteczności publicznej wraz z drogami lokalnymi. Źródła emisji punktowej - ze źródeł energetycznych i technologicznych, odprowadzających substancje do powietrza emitorem (kominem) w sposób zorganizowany, ciągły. Największy wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego ma lokalizacja i charakter źródeł emisji oraz sposób zagospodarowania przestrzennego danego obszaru.

Każdego roku Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie, przeprowadzanej za rok poprzedni, oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref. W ocenie rocznej za 2025 rok pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia uwzględniono: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, ozon, pył PM10, pył PM2,5, ołów w pyle zawieszonym PM10, arsen w pyle zawieszonym PM10, kadm w pyle zawieszonym PM10, nikiel w pyle zawieszonym PM10, benzo(a)piren w pyle zawieszonym PM10. Ocena jakości powietrza atmosferycznego obejmuje obszar opracowania projektu planu zaliczony do strefy lubuskiej.

Przeprowadzone analizy wykazały, iż rok 2025 był rokiem, w którym utrzymała się poprawa jakości powietrza, szczególnie pod kątem stężenia benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10. Stężenia średnioroczne B(a)P w pyle zawieszonym PM10 w województwie lubuskim na każdej stacji wskazują na dotrzymanie wartości normatywnej i dzięki temu wszystkie trzy strefy (strefa miasto Gorzów Wielkopolski, strefa miasto Zielona Góra i strefa lubuska) zostały zakwalifikowane do klasy A.

Dla pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, tlenków azotu, ozonu, pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, oraz ołowiu, arsenu, kadmu i niklu w pyle zawieszonym PM10 odpowiednie poziomy dopuszczalne lub docelowe na terenie wszystkich stref województwa lubuskiego w 2024 roku również zostały dotrzymane i strefy te w ocenie uzyskały klasę A.

W porównaniu z oceną jakości powietrza wykonaną dla roku 2023, w strefie lubuskiej nie odnotowano przekroczenia poziomu docelowego ozonu w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi. Największa liczba dni z ośmiogodzinną średnią ozonu wyższą niż 120 $\mu g/m^3$ (uśredniona dla 3 lat) była nieznacznie mniejsza niż w roku poprzednim i wyniosła 20 dni.

W przypadku poziomu celu długoterminowego dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia, w porównaniu do roku 2024, jedynie w strefie miasto Gorzów Wielkopolski stwierdzono utrzymanie się przekroczenia poziomu długoterminowego, w pozostałych strefach stwierdzono pogorszenie. Przekroczenie poziomu celu długoterminowego w strefie lubuskiej utrzymało się także w odniesieniu do kryterium określonego ze względu na ochronę roślin.

2.9 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu dla wskaźników długookresowych i krótkookresowych określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Dla klas terenu wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} (przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym) i L_{AeqN} (przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej

godzinie nocy) oraz dopuszczalne wartości wskaźników długookresowych L_{DWN} i L_N. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób zagospodarowania. Z punktu widzenia projektu planu ze względu na istniejące zagrożenia najważniejszymi dopuszczalnymi długookresowymi średnimi poziomami dźwięku są dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N, dla pozostałych obiektów i działalności będących źródłami hałasu.

Ze względu na wiejski charakter gminy oraz brak większych zakładów produkcyjnych i przemysłowych, oddalenie od lotnisk oraz brak czynnej linii kolejowej, klimat akustyczny na terenie gminy kształtuje hałas komunikacyjny pochodzący głównie od ruchu pojazdów na drodze wojewódzkiej i drogach powiatowych. Obszar opracowania położony jest częściowo wzdłuż dróg powiatowych nr 1223 F oraz 1226 F. Ze względu, iż drogi te łącza ze sobą mniejsze miejscowości, ruch kołowy nie jest na nich intensywny i nie prowadzone były w ich sąsiedztwie badania akustyczne.

Na omawianym terenie wyznaczono funkcję podlegającą ochronie akustycznej tzn. teren usług turystyki lub usług gastronomii lub usług zdrowia i pomocy społecznej. W zależności od sposobu zagospodarowania i realizowanej funkcji dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku w przypadku lokalizacji:

a) domów opieki społecznej - jak dla terenów domów opieki społecznej,
b) obiektów hotelarskich - jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego,
c) pozostałych obiektów, z wyłączeniem obiektów sportowych - jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych

Dla terenów domów opieki społecznej dopuszczalny poziom hałasu drogowego L_{aeqD} wynosi 61 dB, zaś L_{AeqN} 56 dB, dla hałasu pochodzącego z innych źródeł odpowiednio 50 i 40 dB. Z kolei dla hałasu drogowego dopuszczalny poziom L_{DWN} wynosi 64 dB, poziom L_N nie może przekraczać 59 dB, w przypadku innych źródeł hałasu parametr L_{DWN} wynosi 50 dB, zaś dopuszczalny poziom L_N wynosi 40 dB.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych dopuszczalny poziom hałasu drogowego L_{Aeq} wynosi 65 dB, zaś L_{Aeq} 56 dB, dla hałasu pochodzącego z innych źródeł odpowiednio L_{Aeq} 55 dB i L_{Aeq} 45dB. Z kolei dopuszczalny poziom L_{DWN} dla hałasu drogowego wynosi 68 dB, a poziom L_N nie może przekraczać 59 dB, w przypadku innych źródeł hałasu parametr L_{DWN} wynosi 55 dB, zaś dopuszczalny poziom L_N wynosi 45dB.

2.10 POLE ELEKTROMAGNETYCZNE

Zgodnie z Ustawą Prawo Ochrony Środowiska, pod pojęciem pól elektromagnetycznych rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448). Jako główne źródła pól elektromagnetycznych pochodzenia antropogenicznego w środowisku możemy wskazać m.in.

napowietrzne sieci elektroenergetyczne wysokiego napięcia, stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje i przekaźniki telewizyjne i radiowe oraz urządzenia elektryczne.

W roku 2021 pomiary monitoringowe poziomów pól elektromagnetycznych na terenie województwa lubuskiego wykonano łącznie w 39 punktach pomiarowych (w 29 punktach w ramach stałej sieci monitoringu i w 10 punktach w ramach monitoringu badawczego). Pomiary pól elektromagnetycznych w środowisku w ramach monitoringu i kontroli, w miejscach dostępnych dla ludności nie wykazały zagrożenia dobrego stanu jakości środowiska wynikającego z występującego promieniowania elektromagnetycznego pochodzącego od nadajników i anten stacji radiowych, telewizyjnych i telefonii komórkowej.

W granicach obszaru opracowania brak jest napowietrznych sieci elektroenergetycznych wysokiego napięcia, stacji bazowych telefonii komórkowej, stacji i przekaźników telewizyjnych i radiowych oraz innych obiektów mogących być źródłem intensywnego pola magnetycznego. Z danych publikowanych w ogólnodostępnej bazie danych prowadzonej przez Ministra Cyfryzacji https://si2pem.gov.pl wynika, iż poziomy pól elektromagnetycznych na obszarze analizy nie były badane.

2.11 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zapisy projektu planu uszczegóławiają przeznaczenie terenu wyznaczone w Planie Ogólnym Gminy Skąpe. Brak realizacji założeń projektu planu nie powinien negatywnie wpłynąć na środowisko, ale może ograniczyć potencjalnie korzystny wpływ na możliwości rozwoju gospodarczego gminy, zmniejszyć jej konkurencyjność inwestycyjną, a także utrudnić rozwój miejscowości w sposób zgodny z zasadami ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju. Ponadto umożliwienie rozwoju tego terenu może ułatwiać rewitalizację i zapewnienie należytej opieki nad znajdujących się w jego granicach zabytkami, które od lat pozostają zaniedbane oraz wpłynąć pozytywnie na kształtowanie się walorów wizualnych miejscowości.

2.12 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU

Poprzez identyfikację problemów związanych ze stanem i ochroną środowiska wskazuje się sposób, w jaki będą one wpływały, na zapisy planu, a w swojej dalszej konsekwencji, jak zapisy planu wpłyną na zagrożone komponenty środowiska. Istotnym problemem z zakresu stanu i ochrony środowiska zdiagnozowanym na badanym terenie jest przede wszystkim silne presja wywierana na wody zlewni oraz zagrożenie suszą. Analiza dostępnych materiałów wykazała, iż na badanym obszarze stan zarówno wód powierzchniowych, jak i podziemnych nie jest zły, jednak silna antropopresja stwarza realne zagrożenie dla tego stanu. Zanieczyszczenie któregokolwiek z komponentów może mieć wyraźny wpływ na pozostałe elementy środowiska wodnego gminy i szybko doprowadzić do jego degradacji. Planowana rozwój miejscowości może mieć szeroki wpływ na warunki wodno glebowe oraz jakość wód na dużym obszarze, dlatego należy odpowiednio przeanalizować indywidualnie planowane rozwiązania i dołożyć wszelkich starań, by przedsięwzięcia i inwestycje nie miały negatywnego wpływu na stan jakości wód.

Projektowane zagospodarowanie zakłada powstanie funkcji podlegających ochronie akustycznej. Ze względu na lokalizację planu wzdłuż drug powiatowych, na których ruch może wzrosnąć oraz hałas związany z pracami budowlanymi standardy akustyczne dla terenu planu jak również dla najbliższych terenów mieszkaniowych mogą nie zostać zachowane.

Obszar objęty projektem planu znajduje się częściowo w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Rynny Paklicy i Ołoboku, a także w leży w bezpośrednim sąsiedztwie krajobrazu priorytetowego- Bory Pojezierza Lubuskiego. Ważny jest więc by ustaleniu planu nie wpłynęły na utratę walorów krajobrazowych i przyrodniczych tych obszarów i pozytywnie oddziaływały na możliwości ich zachowania i ochrony.

3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTALONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do dokumentów rangi międzynarodowej i wspólnotowej, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia omawianego projektu, zaliczyć można:

Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Rio de Janeiro, 1992)

Głównym celem jest zapobieganie dalszym zmianom klimatu globalnego, ze szczególnym uwzględnieniem długoterminowego jego ocieplania na skutek wzrostu stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze. Plan uwzględnia ograniczenie w produkcji gazów cieplarnianych poprzez zapisy nakazujące stosowanie niskoemisyjnych instalacji grzewczych oraz dopuszczenie stosowania instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł.

Konwencja Genewska (1979) w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości

Celem konwencji jest ochrona człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza oraz dążenie do ograniczenia i stopniowego zmniejszania i zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza. Cele te realizowane są w planie poprzez dopuszczenie lokalizacji instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł, stanowiące przeciwwagę dla nieodnawialnych surowców energetycznych, a przede wszystkim w sposób znaczący eliminują zanieczyszczenie powietrza, wod, powierzchni ziemi, a w sposób pośredni ograniczają niekorzystny wpływ na zmiany klimatu.

Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WEw sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko

W dyrektywie wskazano na konieczność oceny wpływu przedsięwzięć na środowisko, co w niniejszym projekcie jest dokonywane poprzez opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko,

Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej UE (2000/60/WE)

Zwaną Ramową Dyrektywą Wodną (RDW); w której wskazano na konieczność ochrony środowiska wodnego, realizowanego w skali kraju w obrębie dorzeczy w planie gospodarowania wodami, którego ustalenia są uwzględniane w planowaniu przestrzennym i ocenie wpływu

przedsięwzięć na środowisko, co omówiono szczegółowo poniżej,

Dyrektywa 2008/98/WE w sprawie odpadów z dyrektywami zmieniającymi, w której wskazano zasady gospodarowania odpadami.

Dokument wskazuje priorytety postępowania z odpadami, m.in. w zakresie zapobiegania ich powstawaniu oraz gospodarowaniu nimi. Implementacja zapisów dyrektywy w polskim prawie, znalazła miejsce m.in. w ustawie z 14 grudnia 2012 roku o odpadach, jest też, powiązana z planem gospodarowania odpadami dla województwa, powiatu i gminy, których cele określone zostały poniżej.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy.

Dyrektywa ta zmierza do ograniczenia zanieczyszczenia do poziomów, które w stopniu minimalnym szkodzą ludzkiemu zdrowiu i środowisku, a także w celu lepszego poinformowania społeczeństwa o możliwych zagrożeniach. Zapisy dyrektywy uwzględnione są w krajowym programie ochrony powietrza od roku 2020 z perspektywą do 2030 roku.

Wymienione dokumenty znalazły swoje odzwierciedlenie w dokumentach i przepisach prawa obowiązujących na terytorium kraju, a w szczególności ustawach w zakresie ochrony środowiska oraz dokonywania oceny oddziaływania na środowisko i aktach wykonawczych do ustaw. Bieżące cele i priorytety działania w zakresie ochrony środowiska Unii Europejskiej sformułowano w Krajowym planie na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030.

Przy opracowaniu projektu miejscowego planu, uwzględniono w zakresie ochrony środowiska obowiązujące krajowe akty prawa.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Dokument przyjęto rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, jest dokumentem strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w Ramowej Dyrektywie Wodnej na obszar dorzecza Odry. Plan ten jest podstawowym narzędziem planistycznym, do podejmowania decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych i podziemnych oraz odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych.

W kontekście analizowanego projektu planu istotne jest stosowanie rozwiązań, które będą realizować cele środowiskowe, wyznaczone dla jednolitych części wód, tj. osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód. Należy do nich w szczególności właściwa gospodarka ściekowa, rozwiązania w zakresie retencji wód oraz zachowanie systemów i urządzeń melioracyjnych a także odpowiednie zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych.

Program ochrony środowiska dla województwa lubuskiego do roku 2027

Dokument przyjęty uchwałą nr LXIX/703/22 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2022r. formułuje następujące cele ochrony środowiska w ramach województwa.

- Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu.

- Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego.
- Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym.
- Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych przy zapewnieniu ochrony przed niedoborami wody i powodziami.
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.
- Ochrona gleb przed negatywnym działaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu.
- Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa.
- Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi.
- Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.
- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.
- Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa.

W kontekście opracowywanego projektu planu szczególnie ważne są cele związane z utrzymaniem braku ponadnormatywnego promieniowania elektromagnetycznego, prowadzeniem racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej oraz zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności co zapewnione zostało zapisami o minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz zapisami dotyczącymi poboru wody oraz usuwania ścieków.

Plan gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego na lata 2020-2026 wraz z planem inwestycyjnym

Dokument przyjęty uchwałą Nr XXXVI/522/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 25 października 2021 r. Plan analizuje aktualny stan gospodarowania odpadami oraz wyznacza następujące cele nadrzędne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi i ulegającymi biodegradacji:

- zmniejszenie ilości powstających odpadów poprzez ograniczenie marnowania żywności,
- zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w całym strumieniu odebranych i zebranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie) poprzez: wprowadzenie jednolitych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie całego województwa oraz objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów, zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów (przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów), w taki sposób, aby mogły one zostać, w możliwie najbardziej efektywny sposób, poddane recyklingowi, wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia,
- zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych,
- zaprzestanie składowania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bez ich uprzedniego przetworzenia,
- ograniczenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych,

- utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi,
- monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12),
- zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat należytego gospodarowania odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji),
- doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

Plan nakazuje dostosowanie sposobu zagospodarowania odpadami do przepisów odrębnych.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa lubuskiego

Przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr II/16/24 z dnia 17 czerwca 2024 roku.

Podstawowym celem Programu jest: zmniejszenie liczby osób narażonych na negatywne skutki zdrowotne powodowane hałasem, tj. ograniczenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznej uciążliwości, zaburzeń snu i ryzyka wystąpienia choroby niedokrwiennej serca. Plan realizuje niniejszy cel poprzez zapisy dotyczące maksymalnych poziomów hałasu w środowisko dla poszczególnych terenów podlegających ochronie akustycznej.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

Dokument przyjęty został dnia 15 lutego 2021 r. Uchwała Nr XXVIII/397/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego wyznacza jako cel obiera inteligentne gospodarowanie potencjałami regionu dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, spójności społecznej i przestrzennej oraz wysokiej jakości życia mieszkańców wyróżniając 4 cele główne:

- Inteligentna, zielona gospodarka regionalna
- Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi
- Integracja przestrzenna regionu
- Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę

Zapisy planu uwzględniają cele związane z zieloną gospodarką oraz tworzeniem środowiska bliskiego obywatelom zwiększając przy tym atrakcyjność obszaru objętego projektem na tle regionu.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032

Przyjęty został uchwała Nr 1 XI/99/2025 Rady Powiatu Świebodzińskiego z dnia 24 kwietnia 2025 r. wyznacza następujące cele i kierunki interwencji.

- Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu
- Zmniejszanie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem,
- Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym,
- Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych przy zapewnienie ochrony przed suszą i powodziami,
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej
- Ochrona zasobów geologicznych

- Ochrona gleb przed negatywnym działaniem antropogenicznym, erozją oraz zmianami klimatu
- Racjonalne gospodarowanie odpadami
- Ochrona i zrównoważone zarządzanie zasobami przyrodniczymi powiatu
- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków
- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu

Projekt planu, którego dotyczy niniejsze opracowanie, uwzględnia w szczególności cele związane z osiągnięciem celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, przy zapewnienie ochrony przed suszą i powodziami oraz ochrona i zrównoważone zarządzanie zasobami przyrodniczymi.

4. OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTU ŚRODOWISKA

Oddziaływanie ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego potencjalnie może być związane z wpływem ich realizacji na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Oddziaływania te mogą mieć charakter:

- Bezpośredni –mogą one powstawać bezpośrednio w związku z realizacją oraz funkcjonowaniem inwestycji,
- Pośredni lub wtórny –mogą one występować, jako wpływ innego bezpośredniego oddziaływania (wpływ drugiego, trzeciego stopnia w zależności od tego, jaka jest przyczyna powstania),
- Skumulowany –mogą one przejawiać się, jako suma skutków realizacji różnych rodzajów inwestycji rozpatrywanych łącznie, także sumarycznie z oddziaływaniem istniejących już wcześniej przedsięwzięć,
- Krótkoterminowe i chwilowe –najczęściej oddziaływania te powstają w związku z bezpośrednim momentem realizacji przedsięwzięcia, niekiedy także w krótkim okresie jego późniejszego funkcjonowania,
- Średnioterminowe –wiążą się one zarówno z okresem realizacji inwestycji, jej rozruchem, jak również z chwilą jej całkowitego wdrożenia,
- Długoterminowe i stałe, których konsekwencje są widoczne lub odczuwalne bezpośrednio lub pośrednio, trwale i nieprzerwanie, bezustannie po wystąpieniu oddziaływania.

Należy również zaznaczyć, że projekt nie stanowi docelowego obrazu zagospodarowania terenu jak również dokładnej intensywności użytkowania i wykorzystanych rozwiązań technicznych. Traktowanie analizowanego dokumentu wyłącznie, jako zbioru zasad i wytycznych, a nie docelowego obrazu jego zagospodarowania, znacznie ogranicza możliwości wymiarowania prognozowanych zjawisk i ich nasilenia. Możliwe są do przewidzenia tylko kierunki zjawisk, które potencjalnie mogą zachodzić w środowisku w wyniku realizacji projektu.

W dalszej części opracowania przedstawiono najistotniejsze możliwe oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na najważniejsze komponenty środowiska przyrodniczego.

4.1 BIORÓŻNORODNOŚĆ

Obszar opracowania stanowią tereny w całości przekształcone przez człowieka i w większości wykorzystywane obecnie rolniczo. Wschodnia części, w której zlokalizowane są zabudowania folwarczne, od dawna nie jest użytkowana i ulega stopniowej sukcesji wtórnej. Mimo rosnącej bioróżnorodności tego obszaru zauważyć należy, iż nie są to siedliska rzadkie i cenne przyrodniczo.

Rozwój sektora usług związanych z turystyką, gastronomią, usługami zdrowia i pomocy społecznej wywiera wielokierunkowy i często destrukcyjny wpływ na bioróżnorodność poprzez degradację kluczowych komponentów środowiska. Intensywna turystyka i rekreacja mogą prowadzić do zanieczyszczenia wód ściekami oraz paliwami, co wywołuje eutrofizację i bezpośrednio niszczy wodne ekosystemy. Masowy transport turystyczny oraz emisje z instalacji grzewczych pogarszają jakość powietrza. Powstawanie budynków generuje silną antropopresję na gleby, skutkując ich mechanicznym utwardzeniem, erozją oraz skażeniem chemikaliami lub odpadami. Te skumulowane przekształcenia podłoża, wody i powietrza prowadzą do silnej zmiany warunków środowiskowych w sposób przekraczający możliwości adaptacyjne gatunków, prowadząc do wymierania na obszarze oddziaływania niektórych z nich. Plan wprowadza szereg zapisów, takich jak konieczność wykorzystywania instalacji niskoemisyjnych, właściwy sposób zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, określa sposób zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków oraz właściwa gospodarka odpadami, które wraz z przepisami odrębnymi mają za zadanie zminimalizować lub wykluczyć możliwość negatywnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na poszczególne komponenty środowiska.

W zachodniej części planu grunty wykorzystywane są obecnie rolniczo. Monokultury uprawne złożone z pojedynczego gatunku - często obcej dla naszego klimatu rośliny uprawnej - cechują się bardzo niską bioróżnorodnością. Ponadto stosowanie środków ochrony roślin, w tym herbicydów, pestycydów oraz fungicydów, dodatkowo tę różnorodność zmniejsza, a także może negatywnie oddziaływać na tereny przyległe, degradując okoliczne siedliska. Również stosowanie nawozów, praca maszyn oraz związany z nimi hałas mogą zaburzać równowagę środowiska i wpływać negatywnie na lokalną różnorodność gatunków roślin i zwierząt. Zmiana przeznaczenia prowadząca do zaprzestania działalności rolniczej na omawianym obszarze spowoduje wykluczenie powyższego negatywnego oddziaływania rolnictwa na środowisko.

Należy jednak wziąć pod uwagę, iż rolnicze zagospodarowanie terenu umożliwia swobodną migrację zwierząt, nie stanowiąc dla nich dodatkowej, trudnej do przebycia bariery. Powstanie na tym terenie zabudowy usługowej spowoduje pewien wzrost bioróżnorodności, związany z pozostawieniem większej ilości przestrzeni niezagospodarowanej, możliwej do zasiedlenia przez rodzime gatunki. Nawet w sytuacji, gdy teren zajmie zieleń urządzona wokół zabudowy usługowej, składająca się z ozdobnych gatunków obcych, to wciąż będzie się ona cechowała większą różnorodnością niż roślinność pól uprawnych. Takie zagospodarowanie będzie się jednak wiązało z ograniczeniem możliwości przemieszczania się zwierząt, zwłaszcza większych gatunków naziemnych, dla których ogrodzenia stanowią barierę niemożliwą do pokonania lub też stwarzają zagrożenie uwięzienia, utknięcia bądź zaplątania się w siatki. Zakłada się jednak, iż lokalizacja inwestycji w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości, na styku z istniejącą zabudową od strony wsi, jest właściwa, a otaczające inwestycję tereny leśne od północy i zachodu umożliwią migrację dużych zwierząt w zadowalającym stopniu. Aby natomiast nie ograniczać możliwości

przemieszczania się mniejszych organizmów, zaleca się, by ogrodzenia tworzone były w formie ażurowej, z odpowiednim prześwitem od ziemi, tak by mniejsze zwierzęta mogły przedostawać się pod nim.

Pola i łąki stanowiły miejsce żerowania pewnych gatunków, a zmiana zagospodarowania wykluczy żerowanie- szczególnie większych ssaków- na tym terenie. Zauważyć jednak należy, iż rolniczy charakter gminy zapewnia wiele alternatywnych przestrzeni, a rozproszenie miejsc koncentracji zabudowy umożlia zwierzętom swobodę przemieszczania się między ważnymi dla nich miejscami żerowania.

Powstanie zabudowy na zarastających terenach przy budynkach pofolwarcznych wiązać się będzie z usunięciem siedlisk sukcesyjnych, co spowoduje spadek bioróżnorodności na tym obszarze. Likwidacja części zadrzewień, zakrzewień oraz znacznych powierzchni zajmowanych przez roślinność zielną doprowadzi do dewastacji siedlisk- miejsc bytowania i żerowania wielu zwierząt. Usunięte siedliska, mimo swoich tendencji rozwojowych i pewnej różnorodności, nie są jednak biotopami unikatowymi, cennymi czy chronionymi. Zamieszkują je głównie gatunki pospolite, których przedstawiciele stosunkowo łatwo adaptują się do zmian, a dostępność podobnych siedlisk na obszarze miejscowości i gminy jest duża. Ponadto większość gatunków fauny prawdopodobnie będzie mogła zadomowić się w zieleni, która towarzyszyć będzie inwestycji już po jej zrealizowaniu. Zieleń, która powstanie na tym terenie, może cechować się większym zróżnicowaniem (przewyższy z pewnością zieleń pól uprawnych) i w całościowym ujęciu doprowadzi do wzrostu bioróżnorodności na omawianym obszarze. Aby należycie chronić bioróżnorodność obszaru, plan nakazuje pozostawienie znacznej powierzchni biologicznieczynnej, zaznaczając, iż każdy wolny od utwardzenia fragment terenu powinien zostać zagospodarowany zielenią. Zaleca się również, by w miarę możliwości pozostawić cześć terenu do samoistnego zazielenienia, dzięki czemu będą mogły tam powstać wtórne siedliska sukcesyjne, a z czasem biotopy bardziej złożone.

Zaznaczyć należy również, że rolniczo użytkowana cześć obszaru analizy znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu, jednak fragment objęty planem przedstawia niewielkie walory przyrodnicze, a planowane przekształcenie nie wpłynie na usunięcie siedlisk o wysokiej bioróżnorodności i atrakcyjności krajobrazowej. Rozwój omawianego obszaru zakłada rewitalizację zrujnowanego założenia folwarcznego, co pozytywnie wpłynąć może na krajobraz miejscowości, a odpowiednie zagospodarowanie pozostałego terenu zielenią może stworzyć płynne przejście między zabudową folwarku, kompleksem usługowym, a pobliskim lasami, pozytywnie wpływając na walory terenu, co z pewnością leży również w interesie inwestora.

4.2 LUDZIE

Planowane zagospodarowanie wiązać się będzie z przekształceniem znacznej powierzchni terenów dotychczas rolniczych, na których powstać może różnoraka zabudowa usługowa. Umożliwi to rozwój gospodarczy miejscowości oraz spowoduje powstanie nowych miejsc pracy. Usługi związane z rekreacją, wypoczynkiem czy opieką chorych mogą również przyciągnąć do miejscowości turystów, wczasowiczów i kuracjuszy, co zachęci mieszkańców do prowadzenia indywidualnej działalności usługowej nakierowanej na przyjezdnych, a także zaspokoi potrzeby mieszkańców w pewnych zakresach usług.

Powstanie nowych usług wiązać się będzie z napływem ich użytkowników, co spowoduje wzrost ruchu drogowego w miejscowości i na drogach do niej prowadzących. Może się to wiązać z

powstaniem utrudnień w komunikacji oraz z intensyfikacją emisji hałasu drogowego. Również samo funkcjonowanie usług oraz roboty budowlane związane z ich powstawaniem mogą prowadzić do pogorszenia się klimatu akustycznego miejscowości, co może mieć szeroko negatywny wpływ na mieszkańców. Stała ekspozycja na hałas komunikacyjny o natężeniu przekraczającym progi normatywne będzie działać jako przewlekły stresor środowiskowy. Prognozuje się, że w skali wieloletniej zjawisko to wywoła u populacji eksponowanej wzrost ryzyka zachorowań na schorzenia układu krążenia, w tym nadciśnienie tętnicze, miażdżycę oraz chorobę niedokrwienną serca. Szczególnie istotne ryzyko dotyczy emisji hałasu w porze nocnej, która – poprzez zaburzenie struktury snu, skrócenie fazy głębokiej regeneracji oraz indukowanie mikrowybudzeń – prowadzić będzie do chronicznego zmęczenia, stanów lękowych, a u dzieci do upośledzenia funkcji poznawczych i trudności w koncentracji. Szczególnie intensywne uciążliwości akustyczne mogą też wystąpić w związku z pracą maszyn w fazie powstawania inwestycji.

Realizacja planowanego przedsięwzięcia na etapie prac budowlanych i ziemnych (w tym wykopów, niwelacji terenu, transportu mas ziemnych oraz kruszyw) będzie wiązać się z lokalną, okresową emisją zanieczyszczeń pyłowych do atmosfery. Inhalacja zanieczyszczeń pyłowych prowadzi do mechanicznego i chemicznego podrażnienia błon śluzowych górnych dróg oddechowych, wywołując kaszel, duszności oraz ostre odczyny zapalne. W skali krótkoterminowej prognozuje się podwyższone ryzyko nagłego zaostrzenia objawów u osób cierpiących na schorzenia przewlekłe - w tym astmę oskrzelową oraz przewlekłą obturacyjną chorobę płuc. Z kolei przenikanie najdrobniejszych cząstek pyłów do krwiobiegu może powodować nagłe skoki ciśnienia, zaburzenia tętna oraz zawały serca u osób z grup wysokiego ryzyka.

Należy również pamiętać, iż kompleksy usługowe o znacznej powierzchni mogą prowadzić do zanieczyszczenia środowiska poprzez emisję substancji szkodliwych do powietrza, wody oraz gleby, co może mieć bezpośredni wpływ na życie i dobrostan człowieka. Jednakże stopień oddziaływania zależny jest w głównej mierze od specyficznego rodzaju usług, które ostatecznie powstaną na analizowanym terenie, a samo oddziaływanie może być znacząco ograniczane lub nawet wykluczone poprzez zachowaniu odpowiednich procedur i środków zapobiegawczych.

Planowany rozwój przestrzeni usługowej w miejscowości może mieć znaczący wpływ na mieszkańców. Nowe zagospodarowanie może prowadzić do wzrostu intensywności ruchu samochodowego oraz pogorszenia się klimatu akustycznego. Może powodować ryzyko zanieczyszczenia wody, gleby i powietrza, między innymi przez pyły powstałem w trakcie budowy i prac ziemnych. Należny jednak pamiętać, iż znaczna cześć z wymienionych uciążliwość występować będzie głównie czasowo, a przy odpowiednim zaplanowaniu harmonogramu pracy możliwe będzie ich znaczne ograniczenie. Również ryzyko powstania zanieczyszczeń w czasie eksploatacji inwestycji negatywnie oddziałujących na środowisko może zostać zminimalizowane przy stosowaniu odpowiednich środków zapobiegawczych, dochowania odpowiednich procedur postępowania oraz przepisów BHP. Planowana inwestycja stanowić ma uzupełnienie przestrzeni sportowo-rekreacyjnych oraz turystycznych i letniskowych, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie. Podniesie ona ich prestiż i zwiększy zakres prowadzonych usług jednak w stopniu kontrolowanym, który nie powinien pogorszyć komfortu życia mieszkańców, a może pozytywnie wpłynąć na ich dobrostan i umożliwić gospodarczy rozwój miejscowości, jak i całej gminy.

4.3 FAUNA I FLORA ORAZ OBSZARY CHRONIONE

Przekształcenie dotychczasowych terenów rolniczych oraz nieużytków w strefę intensywnej zabudowy usługowej wywoła bezpośrednie i nieodwracalne skutki dla lokalnej szaty roślinnej oraz fauny. Likwidacja agrocenoz - miedz, zakrzaczeń śródpolnych oraz nieużytków porośniętych drzewami, krzewami i roślinnością zielną pod budowę obiektów kubaturowych i parkingów doprowadzi do natychmiastowego zniszczenia siedlisk wielu gatunków roślin, grzybów oraz zwierząt. Wycinka istniejących zadrzewień oraz usunięcie warstwy humusu spowodują destrukcję lokalnych zbiorowisk roślinnych, eliminując naturalne bazy żerowe i lęgowe. Proces ten doprowadzi do spadku bioróżnorodności na obszarze nieużytków, gdzie miejsce zieleni samoistnej zajmą w znacznej mierze sztucznie utrzymywane trawniki oraz nasadzenia zdominowane przez introdukowane rośliny ozdobne. Ponadto mechaniczne zaburzenie struktury gleby podczas prac budowlanych oraz stałe wydeptywanie terenu przez ludzi stworzą warunki do zakorzenienia się ekspansywnych roślin ruderalnych i inwazyjnych (np. nawłoci kanadyjskiej). Zauważyć należy jednak, że tereny rolnicze cechują się występowaniem jednego, często obcego gatunku, który dominuje nad wszystkimi innymi. Ze względu na to również różnorodność gatunków zwierząt na tym obszarze jest niewielka. Dlatego zmiana w sposobie zagospodarowania, wiążąca się z przeznaczeniem terenu pod zabudowę usługową, może wiązać się z powstaniem większej ilości terenów pozostawionych pod samoistne zarastanie i tworzenie się siedlisk lub terenów zagospodarowanych o wyższej bioróżnorodności, w których miejsce swojego bytowania znaleźć może wielu przedstawicieli zwierząt i roślin.

Poza zniszczeniem wielu roślin oraz ich siedlisk zmiana zagospodarowania może prowadzić również do destrukcji i uszkodzenia nor i gniazd, a także znajdujących się w nich zwierząt i ich młodych. By zminimalizować ryzyko negatywnego wpływu na rozmnażanie się zwierząt i nie stwarzać zagrożenia dla ich młodych, prace budowlane powinny się rozpoczynać poza okresem lęgowym ptaków oraz kluczowym okresem rozrodu zwierząt lub po potwierdzeniu przez specjalistę braku aktywnych lęgów oraz rozrodu na tym obszarze. Dużym zagrożeniem dla przedstawicieli fauny jest prowadzenie prac ziemnych. Przemieszczające się zwierzęta mogą wpadać do nowo powstałych wykopów, z których, ze względu na ich ukształtowanie, nie mogą się wydostać. Aby uniknąć ich przysypania czy zranienia przez maszyny, każdorazowo przed podjęciem dalszych prac należy przeprowadzić inspekcję rowów, a w sytuacji znalezienia uwięzionych osobników - wydobyć je z wykopów i przenieść na teren, z którego zwierzę może swobodnie przedostać się na właściwe dla siebie siedliska.

Kluczowym zagrożeniem dla fauny będzie fragmentacja przestrzeni przyrodniczej oraz przerwanie lokalnych korytarzy ekologicznych, którymi dotychczas przemieszczały się zwierzęta. Ogrodzenia nowo powstałych usług w połączeniu z gęstą siecią dróg dojazdowych, stworzą bariery architektoniczne nie do przebycia dla płazów, gadów oraz mniejszych ssaków, takich jak jeże czy zające. Przeobrażenie otwartego krajobrazu rolniczego w teren zabudowany odetnie drogi migracji do wodopojów i miejsc zimowania, zmuszając większą zwierzynę płową do zmiany dotychczasowych szlaków. Zakłada się jednak, iż możliwość migracji większych ssaków zostanie zachowana przez otaczające teren planu lasy. Aby mniejsze zwierzęta mogły przemieszczać się swobodnie, zaleca się, by ogrodzenia tworzone były z ażurowych przęseł umieszczanych na odpowiedniej wysokości nad ziemią, tak by mniejsze ssaki oraz gady i płazy mogły się swobodnie pod nimi prześlizgnąć.

Równolegle, całoroczne funkcjonowanie obiektów usługowych wygeneruje chroniczną antropopresję w postaci zanieczyszczenia światłem, hałasem oraz emisjami gazowymi, co może

pogorszyć warunki bytowania zwierząt nie tylko na terenie inwestycji, ale również na obszarach przyległych. Intensywne, nocne oświetlenie parkingów, hoteli i placówek całodobowych zaburzy cykle dobowe ptaków oraz ssaków nocnych, utrudniając im polowanie i orientację w terenie, a także doprowadzi do masowej śmiertelności owadów zwabionych sztucznymi źródłami światła. Permanentny hałas związany z ruchem turystycznym, pracą wentylatorów gastronomicznych, agregatów oraz stałą obecnością ludzi wypłoszy płochliwe gatunki ptaków lęgowych i ssaków drapieżnych, uniemożliwiając im bezpieczny rozród. Dodatkowo opad pyłów zawieszonych i gazów spalinowych z dróg dojazdowych osłabi kondycję fizjologiczną okolicznych roślin, zwiększając ich podatność na choroby i gradacje szkodników. Jako że projektowane usługi stanowią uzupełnienie istniejącego już w miejscowości kompleksu przewiduje się, iż spowodują one kontrolowany wzrost ruchu kołowego, który nie będzie miał istotnego, znaczącego wpływu na zanieczyszczenie środowiska, a ze względu na bliskość poszczególnych usług na terenie miejscowości użytkownicy w znacznej mierze będą się w jej ramach poruszać pieszo. Aby ograniczyć uciążliwości związane z hałasem oraz zanieczyszczeniem świetlnym, zaleca się, by ich źródła umieszczane były w sposób minimalizujący ich negatywne oddziaływanie oraz by, szczególnie w porze nocnej, ograniczać liczbę pracujących emiterów do niezbędnego minimum.

Zmiana sposobu zagospodarowania może spowodować większą atrakcyjność terenów dla organizmów ściśle synantropijnych, które wyprą te mniej przystosowane do funkcjonowania w bezpośredniej bliskości człowieka. Zakłada się jednak, iż teren opracowania, niebędący siedliskiem cennym i rzadkim, a również dotychczas bezpośrednio związanym z bytowaniem człowieka, zamieszkiwany jest w dużej mierze przez gatunki, które odnajdą się w nowym zagospodarowaniu, albo będą wstanie wyemigrować na inne tereny rolnicze położone w ramach miejscowości lub gminy.

Plan wprowadza szereg zapisów, mających na celu uniknięcie negatywnego wpływu jego ustaleń na Obszar Chronionego Krajobrazu. Powstająca zabudowa stanowi uzupełnienie kompleksu rekreacyjno-wypoczynkowego, zlokalizowanego w bezpośrednim sąsiedztwie. Potencjalny negatywny wpływ inwestycji na środowisko ma być zniwelowany poprzez zapisy dotyczące ochrony wód i sposobów zagospodarowania wód opadowych, jak również zagospodarowania ścieków oraz pozwolenie wodno-prawne dotyczące poboru wody. Odpowiednio prowadzona gospodarka odpadami, stosowanie niskoemisyjnych urządzeń grzewczych czy określenie norm akustycznych mają nie dopuścić do emisji zanieczyszczeń i negatywnego oddziaływania na środowisko, natomiast odpowiednie określenie parametrów zabudowy ma wykluczyć możliwość powstania obiektów dominujących, dysharmonijnie odznaczających się w przestrzeni.

4.4 WODA

Przekształcenie dotychczasowych terenów rolniczych w wielkopowierzchniową strefę usług turystyki, gastronomii, rekreacji, ochrony zdrowia i pomocy społecznej wywołuje szereg skumulowanych, całorocznych zagrożeń dla środowiska wodnego. Zastąpienie biologicznie czynnych gruntów ornych budynkami, infrastrukturą, parkingami i drogami dojazdowymi znacząco ogranicza naturalną infiltrację wód opadowych do warstw wodonośnych, co może poskutkować trwałym obniżeniem zwierciadła wód podziemnych. Zjawisko to odcina naturalne zasilanie okolicznych ekosystemów zależnych od wód podziemnych, a jednocześnie wywołuje gwałtowny spływ powierzchniowy fali opadowej, która zamiast wsiąkać, jest natychmiast odprowadzana przez

systemy rynnowe i rowy odwadniające bezpośrednio do odbiorników powierzchniowych. Skrócenie czasu zasilania wodami opadowymi cieków przez zwiększenie ilości wody trafiającej do odbiornika w czasie deszczy może powodować erozję denną i brzegową koryt rzecznych, zrywanie naturalnej roślinności szuwarowej oraz drastyczne zwiększenie ryzyka lokalnych podtopień na terenach niżej położonych. Sytuację hydrologiczną pogarszają również wielkopowierzchniowe obiekty rekreacyjne, takie jak pola golfowe, boiska czy kompleksy basenowe, które wykazują ogromne dobowe zapotrzebowanie na pobór wód do nawadniania i celów technologicznych. Aby ograniczyć negatywny wpływ nowej zabudowy na środowisko wodne, plan zakłada pozostawienie znacznej powierzchni biologicznie czynnej oraz nakazuje zagospodarowanie zielenią każdej nieutwardzonej powierzchni terenu.

Niekorzystnie na wody gruntowe może wpłynąć powstanie wykopów oraz nowej zabudowy, szczególnie w przypadku jej głębokich fundamentów oraz podpiwniczenia. Zabudowa może stworzyć podziemne bariery dla przemieszczania się wód podziemnych, powodując lokalne obniżenie się ich zwierciadła. Spadek poziomu wód może mieć silny wpływ na strukturę glebową, prowadzić do zmniejszenia jej dostępności dla roślin oraz powodować spadek zasilenia najbliższych zbiorników lub cieków wodnych. Plan dopuszcza możliwość sytuowania jedynie pojedynczej kondygnacji podziemnej, a ze względu na znaczną głębokość zalegania zwierciadła wód podziemnych na przeważającej części obszaru nie zakłada się, by ustalenia mogły doprowadzić do powstania lejów depresyjnych, oddziaływających na szerokim obszarze.

Ze spływem deszczowym z uszczelnionych terenów i dachów do wód i gleby trafiać mogą zgromadzone na nich zanieczyszczenia. Wielkogabarytowe parkingi dedykowane dla turystów, personelu oraz pojazdów dostawczych stają się emiterami substancji ropopochodnych, olejów mineralnych oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), pochodzących z nieszczelności układów napędowych. Ruch kołowy wokół obiektów generuje opad pyłów ze ścierających się opon i klocków hamulcowych, co wprowadza do środowiska wodnego ładunki metali ciężkich, takich jak kadm, miedź, ołów i cynk, które akumulują się w osadach dennych i trwale zatruwają organizmy wodne. Dodatkowo konieczność utrzymania bezpieczeństwa i przejezdności dróg pożarowych oraz ciągów pieszych przy budynkach usługowych, a w szczególności domach pomocy społecznej, narzuca w okresie zimowym masowe stosowanie chemicznych środków rozmrażających, głównie chlorku sodu. Powoduje to gwałtowne, uderzeniowe zasolenie wód, które niszczy strukturę gleb w strefie spływu, wywołuje suszę fizjologiczną, utrudniającą pobór wody przez rośliny, i prowadzi do natychmiastowego obumarcia wrażliwych gatunków bezkręgowców. Zapisy planu określają sposób gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi w sposób minimalizujący ryzyko przedostania się zanieczyszczeń do środowiska.

Kluczowym elementem presji jakościowej jest skondensowana i ciągła emisja ścieków bytowych oraz technologicznych, których ilość i specyfika składu chemicznego wielokrotnie przewyższają ekstensywne obciążenia generowane wcześniej przez rolnictwo. Intensywnie rozwijająca się gastronomia odpowiada za zrzut ścieków o ekstremalnie wysokich wskaźnikach biochemicznego i chemicznego, obciążonych ogromnymi masami zemulgowanych tłuszczów zwierzęcych i roślinnych oraz substancji chemicznych ze środków myjących. W przypadku braku właściwych systemów odprowadzania oraz magazynowania ścieków w zbiornikach bezodpływowych substancje te mogą przedostawać się do środowiska, powodując jego skażenie. Ponieważ w okolicy obszaru analizy poprowadzona jest sieć kanalizacyjna, plan narzuca obowiązek

podłączenia powstających obiektów do sieci zbiorczej, co powinno wykluczyć przedostanie się ścieków do środowiska.

Również sposób zaopatrzenia w wodę znacznych powierzchni usługowych ma ogromne znaczenie dla środowiska wodnego obszaru. W przypadku znacznego poboru wody z indywidualnych ujęć może nastąpić uszczuplenie zasobów wodnych źródła i jego wykorzystanie ponad możliwości jego regeneracji, co może mieć ogromny wpływ na gospodarkę wodną na znacznym obszarze. Istniejąca inwestycja, której uzupełnieniem mają być planowane usługi, obsługiwana jest przez własne ujęcie wód. Zwiększenie poboru poprzez zaopatrzenie jej kolejnych elementów musi się odbyć na podstawie pozwolenia wodno prawnego. Zakłada się, iż w trakcie procedury wydawania potrzebnych pozwoleń przeanalizowane zostaną zasoby wodne, ich zdolności regeneracji oraz przewidywany pobór, tak by uniknąć negatywnego wpływu zwiększenia poboru wód na środowisko wodne gminy.

4.5 POWIETRZE

Rozwój sektora turystyki może wywierać znaczący wpływ na stan powietrza, głównie z powodu intensywnego wykorzystania transportu oraz stosowania instalacji grzewczych. Zwiększony ruch samochodowy generuje dodatkowe ilości dwutlenku węgla, tlenków azotu oraz pyłów zawieszonych (PM2.5 i PM10), zaś baza noclegowa oraz inne budynki usługowe, w celu zapewnienia należytego komfortu użytkownikom, wykorzystują różnego typu instalacje grzewcze o znacznej mocy, w celu ogrzania znacznych powierzchni użytkowych tych budynków. Instalacje grzewcze, w zależności od wykorzystywanej technologii i źródła energii, mogą emitować wiele szkodliwych substancji, mających szeroki wpływ na stan środowiska oraz zamieszkujące je organizmy.

Zanieczyszczenie powietrza wywiera destrukcyjny wpływ na organizm człowieka, uderzając bezpośrednio w układ oddechowy, krążenia oraz nerwowy. Wnikające przez drogi oddechowe pyły zawieszone (szczególnie PM2.5) oraz toksyczne gazy wywołują przewlekłe stany zapalne, co prowadzi do rozwoju astmy, POChP oraz raka płuc. Najmniejsze cząstki bez przeszkód przenikają przez pęcherzyki płucne do krwioobiegu, gdzie uszkadzają śródbłonek naczyń krwionośnych, przyspieszają miażdżycę i drastycznie zwiększają ryzyko zawału serca oraz udaru mózgu. Ponadto długotrwała ekspozycja na smog upośledza funkcje poznawcze, przyspiesza starzenie się mózgu i stanowi szczególne zagrożenie dla kobiet w ciąży, dzieci oraz osób starszych. Obecność szkodliwych substancji w powietrzu drastycznie pogarsza kondycję zwierząt dzikich i hodowlanych, wywołując u nich przewlekłe choroby układu oddechowego i krążenia, na które – z powodu specyficznej anatomii płuc – szczególnie podatne są ptaki. Toksyczne gazy i pyły drażnią błony śluzowe, co upośledza zmysł węchu i wzroku, utrudniając zwierzętom nawigację, zdobywanie pokarmu, unikanie drapieżników oraz komunikację. Ponadto szkodliwe związki chemiczne opadają na roślinność i glebę, wnikając do łańcuchów pokarmowych, co prowadzi do bioakumulacji toksyn w organizmach drapieżników, spadku płodności oraz masowego wymierania wrażliwych gatunków, w tym kluczowych dla ekosystemów owadów zapylających.

Plan nakłada obowiązek postępowania zgodnie z wytycznymi uchwały antysmogowej województwa lubuskiego (uchwała Sejmik Województwa Lubuskiego z dnia 18 czerwca 2018 r. nr XLVI/732/18), której celem jest zapobieganie negatywnym skutkom eksploatacji instalacji grzewczych na ludzi i środowisko. Stan powietrza w gminie jest zadowalający, a zapisy planu oraz

wyznaczone funkcje stwarzają ograniczone zagrożenie dla jakości powietrza. Świadome projektowanie inwestycji, stosowanie odpowiednich nieskoemisyjnych instalacji grzewczych oraz monitoring zmniejszą ryzyko powstania poważnych zanieczyszczeń powietrza oraz ryzyko przekroczenia dopuszczalnych poziomów uwzględnionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Powstanie nowej inwestycji wiązać się będzie z prowadzeniem szeregu prac budowlanych oraz ziemnych. Pył budowlany stanowi poważne zagrożenie zdrowotne, ponieważ może on zawierać drobne cząsteczki, które wnikają głęboko do płuc, a najmniejsze trafiają bezpośrednio do krwioobiegu. Zwierzęta przebywające w rejonie budowy cierpieć mogą na bliźniacze schorzenia: przewlekły kaszel, duszności, zapalenia oskrzeli oraz silne podrażnienia spojówek i skóry. Ze względu na niski wzrost oraz tendencję do zlizywania zanieczyszczeń z futra, są dodatkowo silnie narażone na ostre zatrucia toksycznymi składnikami opadającymi bezpośrednio na ziemię. Emitowane do powietrza pyły, osiadając na liściach roślin, mogą tworzyć na nich warstwę utrudniająca dostęp światła i zmniejszającą efektywność fotosyntezy. Mogą również zatykać aparaty szparkowe, utrudniając roślinom transpirację i oddychanie. Jednak przy zachowaniu odpowiedniego harmonogramu prac oraz stosowanie odpowiednich narzędzi i technologii zmniejszą emisję pyłów a uciążliwość z nimi związana będzie jedynie okresowa i ustąpi po zakończeniu prac budowlanych.

Planowana inwestycja, stanowiąca uzupełnienie obecnego w miejscowości zaplecza turystyczno-rekreacyjnego, nie powinna spowodować znacznego wzrostu transportu, a ze względu na rodzaj przedsięwzięć nastawionych na wypoczynek i rekreację w bezpośrednim kontakcie z piękną okoliczną przyrodą powinna dbać o środowisko i nie prowadzić do jego destrukcji, gdyż spadek wartości przyrodniczej terenu wpłynie bezpośrednio negatywnie na atrakcyjność samej inwestycji, zmniejszając jej rentowność.

4.6 POWIERZCHNIA ZIEMI I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZY PRIORYTETOWE

Projekt obejmuje swoim zasięgiem tereny przekształcone przez człowieka. Zarówno zabudowa folwarczna, jak i tereny wykorzystywane rolniczo czy zadrzewione stanowią mozaikę ukształtowanego przez człowieka krajobrazu wiejskiego. Projekt planu, przenosząc ustalenia Planu Ogólnego Gminy Skąpe, dopuszcza powstanie nowych terenów zabudowanych na gruntach dotychczas użytkowanych rolniczo lub nieużytkach. Powstanie nowej zabudowy może wpłynąć na charakter krajobrazu. Aby uniknąć negatywnego oddziaływania, projekt planu określa szczegółowo zasady zabudowy i zagospodarowania terenu. W projekcie określono parametry zabudowy: geometrię dachów, wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, minimalną i maksymalną nadziemną intensywność zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Wytyczne w zakresie zabudowy i zagospodarowania terenu ustalono w nawiązaniu do istniejącej zabudowy terenów sąsiednich oraz wcześniejszych ustaleń. Mimo iż realizacja inwestycji będzie wiązała się z usunięciem znacznej powierzchni zieleni samoistnej, to zapisy planu nakazują ponowne zagospodarowanie zielenią wszystkich nieutwardzonych powierzchni. Zaleca się też, by części z nich, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie zlokalizowanych na północ i zachód od terenu analizy lasów krajobrazu priorytetowego, pozostawiona została w sposób umożliwiający jej adaptację przez zieleń samoistną. Umożliwi to powstanie płynnych przejść między terenem inwestycji a okolicznymi lasami, wtapiając powstające zabudowania w krajobraz. Zieleń taka

stanowić będzie również bufor chroniący cenne siedliska leśne przed ewentualnym oddziaływaniem inwestycji.

W ramach planowanego zagospodarowania powstać może wiele nowych zabudowań, przewiduje się również rozwój infrastruktury na tym terenie. Ich powstawanie wiązać się będzie z szeregiem robót budowlanych, w tym również robót ziemnych, w wyniku których powstaną liczne wykopy i wydobyte z nich masy ziemne. Doprowadzi to do widocznej ingerencji w ukształtowanie terenu oraz jego intensywną zmianę. Ponieważ jednak teren cechuje się brakiem urozmaiconej rzeźby terenu, zmiany te będą głównie czasowe, a po zakończeniu robót znaczna część mas ziemnych wykorzystana zostanie w obrębie inwestycji w sposób niwelujący zmiany. Aby odpowiednio chronić powierzchnię terenu i grunty, zaleca się, by prowadząc prace ziemne, wydobyty materiał deponować z podziałem na poszczególne warstwy glebowe, a po zakończeniu prac odtworzyć ich pierwotny układ.

W sąsiedztwie opracowania znajduje się fragment krajobrazu priorytetowego Bory Pojezierza Lubuskiego. Ze względu na zadania mające na celu zachowanie dotychczasowego stanu krajobrazu borów Pojezierza Lubuskiego lub poprawę jego jakości oraz właściwe kształtowanie, które opisane szerzej zostały w rozdziale 2.6., plan we właściwym dla siebie zakresie zakłada zachowanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenów w obrębie krajobrazu nie ingerując przy tym w tereny lasów oraz łąk i pól śródpolnych, a nową zabudowę realizuje się poza jego obszarem, w sąsiedztwie istniejących dotychczas terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Zawierający się w granicach planu fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu, dotychczas użytkowany rolniczo, zostanie przekształcony, w wyniku czego powstaną w jego zasięgu zabudowania oraz tereny zieleni im towarzyszące, co spowoduje widoczną zmianę w krajobrazie tego terenu. Ponieważ omawiany fragment obejmuje monokulturę uprawną pozbawioną mozaikowości różnych płatów siedlisk, nie stanowi on obszaru cennego krajobrazowo, a powstająca inwestycja nie wpłynie na jego degradację, a mogą go nawet ubogacić w przypadku właściwie zaprojektowanej zieleni towarzyszącej oraz odpowiednio wpisanych w nią budynków.

4.7 KLIMAT I ŚRODOWISKO AKUSTYCZNE

Klimat jest kształtowany przez wiele czynników, między innymi poprzez temperaturę, opady atmosferyczne i wiatry. Wpływ na klimat ma ukształtowanie terenu, nasłonecznienie, przewietrzanie, bliskość zbiorników i cieków wodnych, użytkowanie terenu, w tym szata roślinna oraz intensywność zabudowy.

Projekt planu zakłada przekształcenie terenów dotychczas przeznaczonych pod grunty orne oraz tereny zieleni i nieużytki w sposób umożliwiający powstanie na nich zabudowy. Powstanie nowych budynków usługowych, dróg i placów oraz infrastruktury towarzyszącej oznaczać będzie powstanie znacznych powierzchni odbijających światło i nagrzewających się, co może wiązać się z lokalnym wzrostem temperatury. Nowe bariery w postaci ścian budynków wpłyną też na ruchy powietrza w przyziemnej warstwie, mogąc zmniejszyć przewietrzanie tych terenów.

Nowe zabudowania oraz powierzchnie utwardzone będą miały znaczny wpływ na możliwości infiltracji wód opadowych i roztopowych w głąb gruntu oraz zdolności retencyjne gleby. Może to skutkować obniżeniem poziomu wilgotności powietrza, obniżeniem poziomu wód gruntowych oraz występowaniem zjawisk ekstremalnych (suszy, lokalnych podtopień, powodzi).

Aby zminimalizować wpływ rozwoju zabudowy na klimat lokalny, plan wprowadza

odpowiedni udział powierzchni biologicznie czynnej oraz zagospodarowanie zielenią wolnych przestrzeni. Zieleń wpływa lokalnie na obniżenie temperatury, zatrzymywanie wody i wzrost wilgotności powietrza, a w przypadku większych połaci z udziałem roślinności wysokiej hamuje wiatr i zmniejsza rozprzestrzenianie się hałasu.

Rozwój gospodarczy tego terenu może prowadzić również do pogorszenia się jego klimatu akustycznego. Szczególnie na etapie budowy uciążliwym okazać się może wzmożony ruch pojazdów oraz praca maszyn i sprzętów budowlanych. Jednak również w czasie użytkowania powstałych inwestycji: ich obsługą, związanym z ich funkcjonowaniem transportem i ruchem pojazdów może wiązać się emisja hałasu. Ponadnormatywny hałas wywołuje szereg negatywnych skutków zdrowotnych u ludzi, prowadząc do uszkodzenia słuchu, przewlekłego stresu, zaburzeń snu oraz zwiększonego ryzyka chorób układu krążenia, takich jak nadciśnienie tętnicze czy zawał serca. Dodatkowo upośledza on zdolności poznawcze, obniża koncentrację, wywołuje rozdrażnienie, stany lękowe oraz może prowadzić do wielu innych schorzeń psychicznych. W środowisku naturalnym wysoki poziom decybeli zakłóca komunikację zwierząt, co utrudnia im zdobywanie pokarmu i znalezienie partnera, doreguluje rytm dobowy a także wymusza migracje gatunków z dotychczasowych siedlisk, co w konsekwencji prowadzi do degradacji lokalnych ekosystemów i spadku bioróżnorodności.

Na zlokalizowanych w sąsiedztwie planu drogach powiatowych 1223F oraz 1226F dotychczasowy ruch jest nieznaczny, przez co nie były prowadzone w ich obrębie badania natężenia hałasu. Nawet w sytuacji intensyfikacji ruchu w związku z powstająca inwestycją nie zakłada się znaczącego negatywnego oddziaływania hałasu na tereny planowanych usług, jednak intensywność ruchu powinna być monitorowana, a w sytuacji zagrożenia przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu dla obszarów objętych ochroną akustyczną badania powinny zostać wykonane. W przypadku zarejestrowania przekroczeń należy podjąć odpowiednie kroki przeciwdziałające i naprawcze. Ponad to znaczna powierzchnia terenu inwestycji wraz z ustalonym wysokim procentem powierzchni biologicznie czynnej umożliwią powstanie rozluźnionej zabudowy, odsuniętej należycie od ciągów komunikacyjnych, która jeśli zostanie należycie otoczona i wkomponowana w zieleń, będzie zapewniała komfort akustyczny użytkownikom zgodnie z wyznaczonymi w planie normami. Zagospodarowanie takie powinno wykluczyć również możliwość negatywnego oddziaływania akustycznego inwestycji na tereny sąsiednie.

4.8 POLE ELEKTROMAGNETYCZNE

Na terenie objętym projektem planu nie przewiduje się występowania emisji pola elektromagnetycznego przekraczającego dopuszczalne poziomy na terenach przeznaczonych pod zabudowę i w miejscach dostępnych dla ludności, uregulowane rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

4.9 ZASOBY NATURALNE I DOBRA MATERIALNE

Do zasobów naturalnych należą elementy środowiska, które są wykorzystywane przez człowieka, m.in. woda, flora, fauna, gleby itp. Oddziaływanie projektu planu na ww. elementy

zostało opisane w poprzednich rozdziałach. Na obszarze objętym opracowaniem oraz w bezpośrednim sąsiedztwie nie występują tereny zidentyfikowane jako złoża zasobów naturalnych.

Ustalenia projektu planu miejscowego wpłyną pozytywnie na kształtowanie się dóbr materialnych, dzięki zapisom umożliwiającym rozwój gospodarczy miejscowości oraz całej gminy. Powstające inwestycje mogą spowodować znaczny wzrost turystyki oraz rekreacji w miejscowości, przyciągając użytkowników, którzy korzystać będą z usług oferowanych przez lokalnych przedsiębiorców, oraz zapewniając pracę znacznej liczbie mieszkańców, którzy znajdą zatrudnienie zarówno przy realizacji inwestycji, jak i później przy jej obsłudze. Doprowadzi to do rozwoju usług na terenie miejscowości, a także może być bodźcem stymulującym rozwój infrastruktury, co pozytywnie wpłynie na dobrostan i komfort życia mieszkańców. Dodatkowo spowoduje również powstanie wartościowych form zagospodarowania terenu i znacząco podniesie wartość gruntów objętych planem, jak i terenów sąsiadujących.

4.10 ZABYTKI

W granicach projektu planu zlokalizowane są dwa obiekty objęte ochroną konserwatorską, związane z historyczną zabudową folwarczną na działce o numerze ewidencyjnym 169/3 w obrębie Niesulice: obora i stodoła.

Ryc. 9 Widok na zabytkowy budynek w kompleksie folwarku
Źródło: archiwum własne

Obecnie budynki znajdują się w złym stanie technicznym, od lat nie są użytkowane, a wcześniejsze remonty doprowadziły w wielu miejscach do uszczerbku w tkance obiektów. Dotychczasowy brak użytkowania oraz brak pomysłu na sposób, w jaki można by obecnie wykorzystać historyczne zabudowania folwarczne, prowadzi do dalszej degradacji samej bryły budynków, czyniąc coraz mniej możliwym i bardziej kosztownym przywrócenie ich do stanu stabilnego, możliwego do zagospodarowania.

Aby należycie chronić obiekty, plan ustala nakaz zachowania historycznej bryły budynków, wysokości, geometrii dachów, kompozycji elewacji wraz z detalem architektonicznym. Ponadto plan wyznacza obszar kształtowania dziedzińca w przestrzeni folwarku, tak by zachować i uczytelnić jego historyczny układ.

Zakłada się, iż planowane na tym terenie inwestycje doprowadzą do rewitalizacji zabytkowych obiektów. Planowane usługi mogą częściowo lub w całości wykorzystać historyczne zabudowania a poprzez nadanie nowej funkcji możliwa będzie ich ochrona przed dalszą degradacją oraz restauracja zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi, co podniesie prestiż i wpłynie pozytywnie na walory estetyczne i krajobrazowe miejscowości.

Dodatkowo projekt planu ustala zastosowanie przepisów odrębnych w przypadku natrafienia na zabytki archeologiczne przy pracach ziemnych.

5. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI DOKUMENTU

Opisane w poprzednich rozdziałach oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na środowisko dotyczą oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska osobno. W rzeczywistości środowisko stanowi system, którego komponenty pozostają w nierozerwalnej od siebie zależności i wzajemnie się warunkują, a zmiana jednego komponentu powoduje zmianę pozostałych. W związku z tym oddziaływanie na środowisko należy rozpatrywać nie tylko w kontekście poszczególnych jego komponentów, lecz także w kontekście środowiska jako całości, biorąc pod uwagę sumę oddziaływających na nie jednocześnie czynników. W projekcie planu zawarto szereg zapisów, mających na celu ochronę środowiska oraz minimalizację ryzyka negatywnego wpływu ustaleń planu na nie. Poszczególne zapisy planu wpływają często nie na pojedyncze komponenty środowiska, ale bezpośrednio lub pośrednio również na inne jego elementy.

W celu ochrony wód plan określa sposób zagospodarowania wód opadowych i roztopowych oraz konieczność wykonania zabezpieczeń uniemożliwiających przedostawanie się zanieczyszczeń do wód gruntowych i gleby. Plan dopuszcza lokalizację urządzeń wodnych i innych obiektów służących retencjonowaniu wody lub stosowanie rozwiązań opóźniających spływ wód opadowych zgodnie z przepisami odrębnymi. Ponadto plan nakazuje zachowanie istniejącego systemu melioracyjnego i urządzeń drenarskich, z dopuszczeniem przebudowy i rozbudowy. Aby nie dopuścić do zanieczyszczenia wód ściekami, plan nakazuje podłączenie inwestycji do sieci kanalizacyjnej, co w połączeniu z odpowiednim zagospodarowaniem wód z powierzchni zanieczyszczonych oraz wykluczeniem przedostawania się nawozów i środków ochrony roślin stosowanych w rolnictwie powinno wykluczyć ryzyko lokalnego zanieczyszczenia środowiska wodnego.

Zapisy planu, określające niską emisyjność systemów grzewczych oraz pozwalające na zaopatrzenie w ciepło i energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii pozytywnie wpłyną na ochronę powietrza i klimatu. Aby należycie chronić powietrze oraz klimat, plan zakazuje powstawania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (z wyjątkiem przedsięwzięć celu publicznego) oraz zakładów stwarzających ryzyko poważnej awarii. Ponadto, aby należycie chronić klimat akustyczny, plan uszczegóławia dopuszczalne normy hałasu dla poszczególnych funkcji terenu.

Plan chroni środowisko również poprzez ustalenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, ograniczenie intensywności zabudowy oraz przeznaczenie niezagospodarowanych terenów pod zieleń. Odpowiedni udział powierzchni biologicznie czynnej wraz z ograniczoną intensywnością zabudowy i kubaturą budynków wpłyną pozytywne zarówno na bioróżnorodność jak i środowisko w wodne, klimat lokalny, klimat akustyczny, jakość powietrza, stan gleb oraz pozostałe komponenty. Plan nakazuje również zastosowanie rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, zapobiegających powstawaniu lub przenikaniu zanieczyszczeń.

W projekcie umieszczono zapisy mające na celu ochronę ładu przestrzennego i krajobrazu poprzez określenie maksymalnej wysokości budynków i budowli tak, by nie stanowiły one nieatrakcyjnych dominant w przestrzeni, jak również określające maksymalną powierzchnię zabudowy oraz intensywność zabudowy. Ustalenia dotyczące formy dachów oraz kolorystyki elewacji chronią przed powstawaniem elementów dysharmonijnych, dominujących wizualnie w krajobrazie.

Wymienione powyżej zapisy planu mają również na celu minimalizację potencjalnego negatywnego wpływu na Obszar Chronionego Krajobrazu oraz zlokalizowany w sąsiedztwie krajobraz priorytetowy.

6. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU

Rozwiązaniem alternatywnym do proponowanych w omawianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest aktualny sposób użytkowania terenu. Ponieważ miejscowość cechuje się niskim tempem rozwoju i małą presją inwestycyjną, nie przewiduje się, by w wypadku niepodjęcia uchwały na omawianym terenie miałyby nastąpić zmiany w zagospodarowaniu. Brak podjęcia uchwały ograniczy możliwości rozwoju miejscowości, nie doprowadzi do aktywizacji gospodarczej mieszkańców oraz nie wpłynie na rewitalizację znajdujących się w granicach planu historycznych zabudowań folwarcznych.

7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na lokalizację gminy Skąpe na terenie kraju i jej znaczne oddalenie od terenów przyległych państw nie przewiduje się, by znajdujący się na jej terenie obszar analizy mógł oddziaływać na środowisko w sposób transgraniczny w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 roku.

8. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Monitoring środowiska dla skumulowanego oddziaływania dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) może być prowadzony dla całego obszaru gminy w zakresie oceny wskaźników dotyczących:

- zmian powierzchniowych: powierzchnia gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, powierzchnia terenów nowo zabudowanych, powierzchnia lasów, długość wybudowanych dróg, ścieżek rowerowych, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej;
- skuteczności działań w zakresie ochrony środowiska: procent mieszkań podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, ilość odpadów wytworzonych przez 1 mieszkańca w ciągu roku, ilości odpadów przekazanych na składowisko odpadów, ilość odpadów zebranych selektywnie, źródła zaopatrzenia budynków w ciepło, zasięg terenów narażonych na ponadnormatywny hałas.

Powyższe analizy należy prowadzić w oparciu o dane uzyskane z państwowego monitoringu środowiska oraz GUS. Proponuje się przeprowadzenie monitoringu środowiska dla skumulowanego oddziaływania dokumentów planistycznych z częstotliwością raz na 5 lat.

Ze względu na charakter obecnego oraz projektowanego zagospodarowania na obszarze objętym projektem planu istotne jest prowadzenie obserwacji niekorzystnych zmian zachodzących w środowisku. W przypadku dostrzeżenia niepokojących symptomów organy gminy powinny podjąć niezwłoczną interwencję.

9. STRESZCZENIE

1) Rada Gminy Skąpe w dniu 27 czerwca 2024 r. przyjęła uchwałę nr IV/32/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w m. Kalinowo, obręb Niesulice.
2) Na obszarze objętym projektem planu nie obowiązują wcześniejsze uchwały w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
3) Ustalenia planu miejscowego są zgodne z zapisami Planu ogólnego gminy Skąpe zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
4) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim pismem z dnia 18 marca 2026 r. Nr WOOŚ.411.57.2026.DT uzgodniła zakres i stopień szczegółowości niniejszej prognozy, zaś Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Świebodzinie zakres ten uzgodnił 7 kwietnia 2026 r. pismem nr NZ.9022.70.2026.
5) Teren objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego stanowi obszar o powierzchni 15,07 ha, położony w granicach określonych na rysunku planu obejmujący obszar położony w zasięgu działek o numerach ewidencyjnych 169/7, 169/9, 169/14, 169/15, 169/13, 170 w miejscowości Kalinowo w obrębie Niesulice .
6) Na obszarze objętym planem ustala się następujące przeznaczenie terenu:
   - tereny usług turystyki lub usług gastronomii lub usług zdrowia i pomocy społecznej, oznaczone na rysunku planu symbolem: UT-UG-UZ;
   - teren komunikacji pieszo-rowerowej, oznaczony na rysunku planu symbolem: KP;
   - teren pompowni ścieków, oznaczony na rysunku planu symbolem: IKP.

7) Teren opracowania położony jest w północnej części gminy, w zachodniej części miejscowości Kalinowo w niewielkiej odległości od jeziora: Jeziorka.
8) Teren opracowania zawiera się w granicach Pojezierza Łagowskiego.
9) Teren znajduje się w zasięgu zbocza wzgórza kemowego, mimo to jego rzeźba terenu jest mało urozmaicona, a deniwelacja stosunkowo niewielka. W terenie delikatnie odznaczają się wcięcia erozyjne powstałe na skutek wymywania materiału pozostawionego przez lądolód przez spływające wody. Niżej położone obszary terenu analizy znajdują się na wysokości ok 94 m n.p.m., zaś najwyżej położony punk osiąga niemal 101 m n.p.m. Teren opada wyraźnie w kierunku północnym, w stronę jeziora.
10) W granicach obszaru analizy występują przede wszystkim utwory lodowcowe morenowe lub glacjalne. Są to głównie piaski i żwiry lodowcowe w północno-zachodniej części zalegające na glinach zwałowych. W części środkowej występują również piaski i żwiry wodnolodowcowe będące osadami wodnolodowcowymi typu fluwialnego, rzeczno-lodowcowego lub sandrowego. Niewielki północno-wschodni skraj opracowania zlokalizowany jest w zasięgu piasków, żwirów i głazów moreny czołowej.
11) W części planu zajmowanej przez folwark tereny zabudowane są nieklasyfikowane, zaś cześć użytkowana rolniczo pokrywają gleby brunatne wyługowane i kwaśne kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego, w których piaski słabogliniaste zalegają na piaskach luźnych. Na cześć terenu piaski te zalegają na położonych niżej glinach lekkich. W zdecydowanej większości klasa bonitacyjna gleb tych określona została na klasę V i VI, a jedynie w zachodniej cześć występuje niewielki fragment klasy IVa.
12) Teren opracowania zlokalizowany jest w zasięgu zlewni rzecznej RW60001015859 Ołobok do Świebodki z jeziorami Niesłysz i Wilkowskim. Zlewnia ta ma silnie zmieniony charakter. Stan chemiczny oraz ogólny wód nie został określony jednak potencjał ekologiczny sklasyfikowany został jako dobry mimo silnego i ekstremalnego zagrożenia suszą. Zlewnia stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.
13) Przedmiotowy teren opracowania położony jest w odległości 100 m na południe od jeziora Jeziorko. Jezioro położone jest w pobliżu południowo-zachodniego krańca znacznie większego jeziora Niesłysz, którego w przeszłości geologicznej było jego częścią, a obecnie nadal połączone jest kanałem
14) Gmina Skąpe w całości położona jest na terenie Jednolitej części Wód Podziemnych GW600068, która ma dobry stan chemiczny i ilościowy a więc również dobry stan ogólny wód.
15) Przeważającą część obszaru upracowania stanowią grunty orne wykorzystywane pod uprawy zbożowe. Monokultury uprawne cechują się bardzo niską bioróżnorodnością, zdominowaną przez uprawiany w danym sezonie gatunek. Od strony północnej i zachodniej bezpośrednio z obszarem opracowania graniczą lasy Nadleśnictwa Świebodzin, będące częścią krajobrazu priorytetowego Bory Pojezierza Lubuskiego. Niezagospodarowaną w ostatnim czasie cześć planu stanowiąca głównie zaniedbane tereny i zabudowania pofolwarczne porasta z roku na rok bujniejsza roślinność.
16) Gmina Skąpe obejmuje swoim zasięgiem tereny Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Rynny Paklicy i Ołoboku. Teren opracowania poza obszarem zabudowań folwarcznych, niemal w całości zawiera się w jego granicach. Obszar Chronionego Krajobrazu powołany został w celu zachowania korytarza ekologicznego oraz leśno-polno-jeziornej mozaiki krajobrazowej.

17) Obszar objęty planem położony jest również częściowo w granicach wyznaczonego przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży korytarza ekologicznego Doliny Leniwej Obry.
18) Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza omawiany teren znajduje się w regionie śląsko-wielkopolskim na pograniczu obszaru o silnej i średniej intensywności oddziaływania wpływów oceanicznych, dla którego charakterystyczną cechą jest dominujący wpływ mas powietrza polarno-morskiego. Zimy są łagodne i krótkie, ze średnią temperaturą powietrza w najchłodniejszym miesiącu, styczniu, nieprzekraczającą -2°C, lata są wczesne, długie i ciepłe. Najcieplejszym miesiącem jest sierpień ze średnią temperaturą powyżej 18°C.
19) Przeprowadzone analizy wykazały, iż rok 2025 był rokiem, w którym utrzymała się poprawa jakości powietrza w strefach województwa, szczególnie pod kątem stężenia benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10. W przypadku poziomu celu długoterminowego dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia, w porównaniu do roku 2024, jedynie w strefie miasto Gorzów Wielkopolski stwierdzono utrzymanie się przekroczenia poziomu długoterminowego, w pozostałych strefach stwierdzono pogorszenie. Przekroczenie poziomu celu długoterminowego w strefie lubuskiej utrzymało się także w odniesieniu do kryterium określonego ze względu na ochronę roślin.
20) Ze względu na wiejski charakter gminy oraz brak większych zakładów produkcyjnych i przemysłowych, oddalenie od lotnisk oraz brak czynnej linii kolejowej, klimat akustyczny na terenie gminy kształtuje hałas komunikacyjny pochodzący głównie od ruchu pojazdów na drodze wojewódzkiej i drogach powiatowych. Na omawianym terenie wyznaczono funkcję podlegającą ochronie akustycznej tzn. teren usług turystyki lub usług gastronomii lub usług zdrowia i pomocy społecznej.
21) W granicach obszaru opracowania brak jest napowietrznych sieci elektroenergetycznych wysokiego napięcia, stacji bazowych telefonii komórkowej, stacji i przekaźników telewizyjnych i radiowych oraz innych obiektów mogących być źródłem intensywnego pola magnetycznego.
22) Brak realizacji założeń projektu planu nie powinien negatywnie wpłynąć na środowisko, ale może ograniczyć potencjalnie korzystny wpływ na możliwości rozwoju gospodarczego gminy, zmniejszyć jej konkurencyjność inwestycyjną, a także utrudnić rozwój miejscowości w sposób zgodny z zasadami ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju.
23) Obszar objęty projektem planu znajduje się częściowo w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Rynny Paklicy i Ołoboku, a także w leży w bezpośrednim sąsiedztwie krajobrazu priorytetowego- Bory Pojezierza Lubuskiego. Ważny jest więc by ustaleniu planu nie wpłynęły na utratę walorów krajobrazowych i przyrodniczych tych obszarów i pozytywnie oddziaływały na możliwości ich zachowania i ochrony. Ponad to ze względu na obecne warunki oraz planowane funkcje należy zwrócić szczególna uwagę na ochronę środowiska wodnego oraz klimatu akustycznego.
24) Plan uwzględnia cele ochrony środowiska ustalone na szczeblu międzynarodowym i krajowycm.
25) Obszar opracowania stanowią tereny w całości przekształcone przez człowieka i w większości wykorzystywane obecnie rolniczo. Wschodnia części, w której zlokalizowane są zabudowania folwarczne, od dawna nie jest użytkowana i ulega stopniowej sukcesji wtórnej. Mimo rosnącej bioróżnorodności tego obszaru zauważyć należy, iż nie są to siedliska rzadkie i cenne przyrodniczo. Plan może znacząco wpłynąć na bioróżnorodność obszaru, wprowadza jednak szereg zapisów mające na celu jej ochronę.
26) Projekt planu może mieć szeroki wpływ na ludność zarówno w czasie realizacji inwestycji jak i później w trakcje jej funkcjonowania Poza możliwym negatywnym oddziaływaniem które zapisy

planu mają niwelować realizacja inwestycji może też przyczynić się do rozwoju gospodarczego miejscowości i gminy oraz spowodować powstanie wielu nowych miejsc pracy.

27) Planowana inwestycja może mieć szeroki wpływ na faunę i florę. Nowe zagospodarowanie może wiązać się ze zniszczeniem siedlisk oraz zanieczyszczeniem, utrudnieniem w migracji oraz innym negatywnym oddziaływaniem. Plan wprowadza zapisy mające na celu ochronę fauny i flory, zakłada się również że po zakończeniu prac budowlanych w przestrzeni powstałego kompleksu będzie mogła osiedlić się pewna grupa zwierząt i roślin.
28) Nowe zagospodarowanie stwarza szereg zagorzeń dla środowiska wodnego. Plan poprzez zapisy dotyczące powierzchni biologicznie czynnej, sposobu zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków oraz wód roztopowych i opadowych ma na celu ochronę jakości wód. Zakłada się również iż w wypadku poboru wód z indywidualnego źródła w trakcie procedury wydawania potrzebnych pozwoleń przeanalizowane zostaną zasoby wodne, ich zdolności regeneracji oraz przewidywany pobór, tak by uniknąć negatywnego wpływu zwiększenia poboru wód na środowisko wodne gminy.
29) Powstanie kompleksu usługowego oraz transport związany z jego udową i funkcjonowaniem może spowodować emisję szkodliwych substancji do powietrza takich jak produkty spalania paliw oraz pyły. Zakłada się iż najsilniejsze oddziaływanie wystąpi w czasie budowy a późniejszy poziom nie będzie znacznie przewyższał obecnego. Ponadto plan wprowadza zapisy mające na celu ochronę jakości powietrza takie jak nakaz stosowania instalacji niskoemisyjnych.
30) Plan wpłynie na krajobraz miejscowości oraz spowoduje zmiany w Obszarze Chronionego Krajobrazu. Poprzez odpowiednie kształtowanie parametrów zabudowy oraz znaczna powierzchnię biologicznie czynną plan niweluje niebezpieczeństwo negatywnego wpływu na krajobraz a powstająca inwestycja prawdopodobnie doprowadzi do rewitalizacji zabytkowych zabudowań folwarcznych co pozytywnie wpłynie na walory wizualne miejscowości.
31) Nie zakłada się by ustalenia planu miały na stałe znacząco wpłynąć na klimat akustyczny miejscowości.
32) Na terenie objętym projektem planu nie przewiduje się występowania emisji pola elektromagnetycznego przekraczającego dopuszczalne poziomy na terenach przeznaczonych pod zabudowę i miejscach dostępnych dla ludności.
33) Na obszarze objętym opracowaniem oraz w bezpośrednim sąsiedztwie nie występują tereny zidentyfikowane jako złoża zasobów naturalnych. Plan umożliwiając rozwój gospodarczy miejscowości, powstanie nowych usług i infrastruktury oraz wpływając na wzrost ceny gruntów pozytywnie wpłynie na kształtowanie się dóbr materialnych.
34) Zakłada się iż zapisy planu przyczynia się do rewitalizacji znajdujących się w jego zasięgu zabytków zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi.
35) Plan wprowadza szereg zapisów mających na celu ochronę środowiska i krajobrazu.
36) Rozwiązaniem alternatywnym do proponowanych w omawianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest aktualny sposób użytkowania terenu.
37) Ze względu na lokalizację gminy Skąpe na terenie kraju i jej znaczne oddalenie od terenów przyległych państw nie przewiduje się, by znajdujący się na jej terenie obszar analizy mógł oddziaływać na środowisko w sposób transgraniczny.
38) Monitoring środowiska dla skumulowanego oddziaływania dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych

planów zagospodarowania przestrzennego) może być prowadzony dla całego obszaru gminy w zakresie oceny wskaźników dotyczących:

- zmian powierzchniowych: powierzchnia gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, powierzchnia terenów nowo zabudowanych, powierzchnia lasów, długość wybudowanych dróg, ścieżek rowerowych, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej;
- skuteczności działań w zakresie ochrony środowiska: procent mieszkań podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, ilość odpadów wytworzonych przez 1 mieszkańca w ciągu roku, ilości odpadów przekazanych na składowisko odpadów, ilość odpadów zebranych selektywnie, źródła zaopatrzenia budynków w ciepło, zasięg terenów narażonych na ponadnormatywny hałas.